

FORORD **03**

LEDELSESBERETNING

OM BORNHOLMS ENERGI & FORSYNING **07**VAND, VARME, EL OG SPILDEVAND **11**

ÅRSREGNSKABSLOVENS §99A

ENVIRONMENTAL SOCIAL GOVERNANCE **15**KLAR TIL CSRD I 2025 **17**ENVIRONMENT **20**SOCIAL **32**GOVERNANCE **40**BÆREDYGTIG ARBEJDSPLADS **46**ESG I 2025 **47**

ÅRSREGNSKABSLOVENS §99B

KØNSMÆSSIG SAMMENSÆTNING **48**

ÅRSREGNSKAB 2023

51 LEDELSESPÅTEGNING**52** REVISIONSPÅTEGNING**55** HOVED- OG NØGLETAL**56** BESTYRELSENS BERETNING**62** RESULTAT**63** BALANCE**67** EGENKAPITAL**69** PENGESTRØM**70** REGNSKABSMÆSSIGE NOTER

Den årsrapport, du kigger på her, ser anderledes ud, end den plejer. For et nyt EU-direktiv har fastlagt, at vi om få år, udover det finansielle regnskab, også skal aflægge regnskab for, hvordan vi arbejder med bæredygtighed, det der også kaldes ESG. Vi har arbejdet med målepunkter i vores CSR-rapportering siden 2016, men når vi i fremtiden skal aflægge en ESG-rapportering, bliver det med udvidet fokus. Vi får vi samtidig nogle nye, essentielle værktøjer. Derfor har vi allerede i år valgt at aflægge en samlet årsrapport, der både indeholder den finansielle rapportering og hvor vi medtager centrale elementer fra den kommende ESG-rapportering. For hvis vi skal lykkes med vores strategi, så er det helt centralt for os at vide, hvordan vi påvirker vores miljø, vores klima, vores ansatte og ikke mindst bornholmerne - og dermed det omkringliggende samfund. Vores pejlemærke er at skabe bæredygtig omstilling, udvikling og vækst på Bornholm gennem sikker, effektiv og kundeorienteret forsyning. Med en integreret rapportering, der både indeholder finansiell- og ESG-rapportering, får vi nu et omfattende redskab, der hjælper os med at styre og holde fokus på indfrielsen af vores pejlemærke.

Bornholms Energi & Forsyning står stærkt til fremtidens udfordringer

I vores vand- og spildevandsforretning, der drives ud fra hvile-i-sig-selv principper, blev der fortsat investeret betydelige beløb i langsigtede bæredygtige løsninger, både for at sikre vores grundvand, håndtere

og reducere overløb, men også for at omlægge til et mere bæredygtigt energiforbrug. Dette er sket inden for selskabernes nuværende økonomiske rammer, og selskaberne er fortsat gældfrie.

I fjernvarmen, som også følger hvile-i-sig-selv principperne, ses forbedringer gennem den fortsatte kundetilgang og øgede indtægter i forhold til det sidste regnskab.

I vores el-produktions- og handelselskaber, som drives på kommercielle vilkår, har vi haft en stærk indtjening og fået genskabt værdierne i el-handels-selskabet, oven på de seneste års tab.

Endelig har vi også opnået et væsentligt positivt afkast på koncernens forvaltede formue.

Sammenlagt er resultatet med til at sikre Bornholms Energi & Forsyning, og dermed Bornholm og bornholmerne, på den lange bane.

Det er nemlig fuldstændig afgørende, at vi er rustet til de investeringer, som vi allerede nu ser er nødvendige for en forbedret spildevandshåndtering og i fremtidens energiforsyning, herunder Energiø Bornholm, så vi i 2040 kan være 100% fossilfri.

Med en solid økonomi kan vi investere og udvikle - og på den måde skabe vækst, arbejdspladser og udvikling på Bornholm i en balance, hvor kunderne oplever fornuftige priser.

Multiforsyning skaber værdi for kunderne

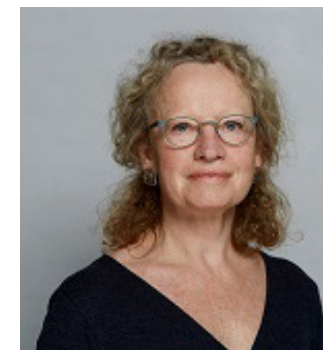
Vi er en multiforsyning med flere forsyningsarter (vand, spildevand, varme og el). Det giver os mulig-

FORORD

Med en integreret rapportering, der både indeholder finansiell- og ESG-rapportering, får vi nu et omfattende redskab til at styre, til at holde, til at indfri vores pejlemærke.

Direktør
Claus M. Andersen

Forperson
Helle Munk Ravnborg

hed for at lede efter sektorkoblingsmuligheder, som er steder, hvor vi kan skabe værdi ved at koble de forskellige sektorer – eller forsyningsarter – på nye måder. Det er heri, at værdien ved at være en multiforsyning ligger.

Når vi investerer i det kommercielle marked og skaber kommercielle indtægter, leder vi også efter investeringer, hvor vi samtidig kan skabe værdi i vores ikke-kommercielle forsyningsarter (vand, varme og spildevand).

Vi er i 2023 lykkedes med dette i hidtil uset omfang. Vi har fra kommercielle aktiviteter skabt værdi i fjernvarmen for 11 mio. kroner, i vores spildevandsforretning for 9 mio. kroner og i vores vandforretning for 2 mio. kroner.

Det er f.eks. ved udnyttelse af en elkedel på Østerlars Fjernvarmeværk til at understøtte elsystemet og dermed generere indtægter fra systemydelsesmarkedet, ligesom vi også har investeret i batterier til nødforsyning i Vand og Spildevand, som også giver indtægter fra understøttelse af elsystemet. Samlet har vi altså i 2023 opnået en direkte besparelse på 22 mio. kroner i vores hvile-i-sig-selv selskaber og dermed værdi for bornholmerne. Det er vi stolte af, og det understreger, hvad vi har mulighed for at skabe med et sundt økonomisk fundament og formue.

I de kommende år vil vi på forskellig vis lede efter flere af disse sektorkoblingsmuligheder, når vi foretager investeringer, med henblik på at skabe direkte besparelser for bornholmerne.

Energiø Bornholm giver os en lang række af muligheder

I den sammenhæng bliver Energiø Bornholm også helt central. Set fra et forsyningsperspektiv giver den os – og Bornholm – en række muligheder, som vi i 2023 er begyndt at undersøge nærmere. Som et eksempel, vil vi kunne udnytte den overskudsvarme, der kommer fra både energiøens transformeranlæg og fra et eventuelt fremtidigt Power-to-X-anlæg, som kan ledes direkte ud i øens fjernvarmenetværk.

Vi har også valgt at være en af de væsentlige initiativtagere til stiftelsen af fonden Baltic Energy Island sammen med nogle af de største aktører på energiområdet.

Den platform skal række langt udover Bornholm som energiø, og skabe fundamentet for mange andre energiøer, som skal bygges i verden.

Bornholm bliver en af de første energiøer, og vi ønsker at være med til at skabe den viden og teknologi, som udvikler Danmarks - og resten af verdens - muligheder for at bygge effektive og robuste energiøer i fremtiden.

På den måde vil vi understøtte Europas grønne omstilling og Danmarks grønne eksport, mens vi finder alle de synergier, der kan opstå erhvervs-, og udviklingsmæssigt, især til gavn for Bornholm.

Ny viden skaber indtægter, der går tilbage til bornholmerne nu - og på den lange bane

Udvikling og innovation har de sidste 15 år været en

SEKTORKOBLING

Vi er en multiforsyningsvirksomhed. Det giver os mulighed for at koble de forskellige sektorer sammen på nye måder og skabe yderligere værdi.

del af vores DNA, og det afspejler 2023, at det fortsat er.

Vi tiltrækker en lang række innovationsprojekter, der resulterer i ny viden, der skaber løsninger på fremtidens grønne forsyning, og som samtidig genererer indtægter i form af videns-arbejdspladser på Bornholm.

Ved udgangen af 2023 var vi 12 ansatte, som arbejder med forskellige udviklingsprojekter, som alle repræsenterer forskellige byggesten til den fremtidige forsyning, som Bornholms Energi & Forsyning skal sikre på Bornholm.

Det skaber værdi i form af arbejdspladser, de mange gæster der kommer til øen, for at lære af vores erfaringer, samtidig med at det skaber en generel international opmærksomhed på Bornholm, som ét af de steder der rykker på de løsninger, vi skal bygge på i fremtiden.

Et ud af flere projekter, som Bornholms Energi & Forsyning i 2023 har været dybt engageret i, er et projekt, hvor vi undersøger, hvordan svinghjul, brugte bilbatterier og et saltlager, kan understøtte forsyningssystemet på balancering, men som samtidig også skal give svar på, hvordan man kan erstatte kedlerne på kraft/varmeanlæg med salt, der opvarmes af elektricitet fra blandt andet vindenergi.

Det er et projekt, der konkret har en finansiering på mere end 50 mio. kr., hvoraf Bornholms Energi & Forsyning medinvesterer et mindre millionbeløb, og efterfølgende overtager produktionsenhederne, som

vi - også efter projektets afslutning - får glæde af.

Vi er stolte af, at vi som selskab kan tiltrække og udvikle projekter i den størrelsesorden til Bornholm, og som giver os kræfterne til at møde fremtidens krav og muligheder.

Vores arbejde med innovation og udvikling, vores ønske om at digitalisere forretningen samt omfattende krav og muligheder til ESG-arbejdet har givet et behov for at trække nye kompetencer til Bornholms Energi & Forsyning i 2023. Det er alt sammen en del af vores investering i fremtiden.

Vi vil endnu tættere på vores kunder

Vores kunder er omdrejningspunktet for vores hverdag, og vi har derfor et ønske om at være nærværende og tilgængelige. Det er vi, når vi står til rådighed for dem i vores kundeservice, hvor vi møder dem elektronisk eller fysisk, senest også på vores nyåbnede kundeservicekontor i Nexø. Det er vi, ved arrangementer i for eksempel Ældresagen, hvor vi taler om elregninger og sparetips. Men også når vi er på rundtur med vores campingvogn, og når vi er til stede på Folkemødet, Etape Bornholm, når de unge spiller fodbold og ved mange andre begivenheder, for at understøtte udviklingen af Bornholm.

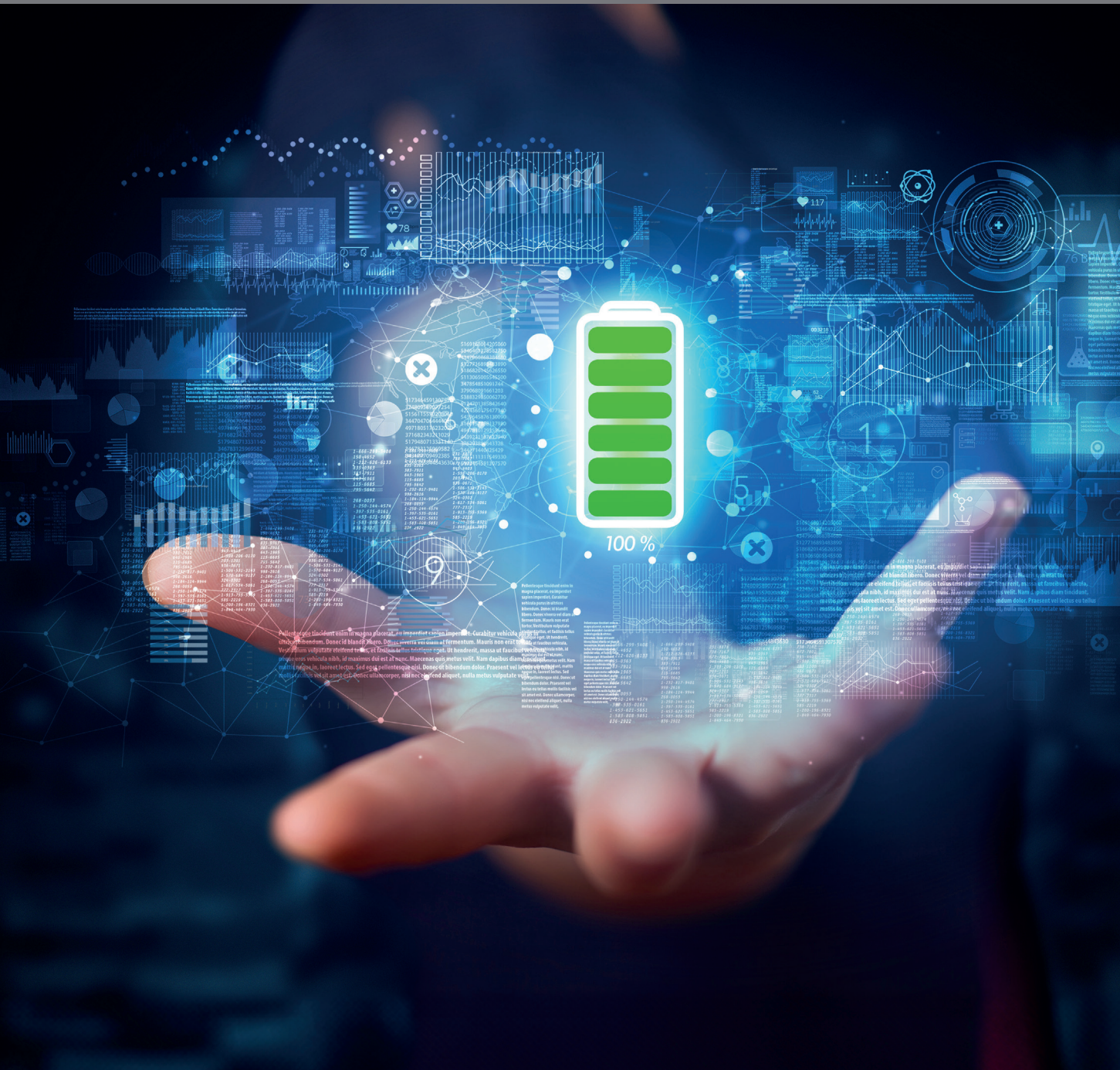
Med dette års regnskab står vi et godt sted i forhold til at kunne træffe de rigtige, langsigtede beslutninger.

Dem der giver mest mulig værdi for Bornholm, bornholmerne - og for vores fælles fremtid.

FREMTIDEN

Med dette års regnskab står vi et godt sted i forhold til at kunne træffe de rigtige, langsigtede beslutninger. Dem der giver mest mulig værdi for Bornholm, bornholmerne - og for vores fælles fremtid.

ÅRSRAPPORTEN 23 indeholder både finansielle resultater og ESG - og udgør den lovpligtige redegørelse for samfundsansvar og kønsfordeling i ledelsen jf. Årsregnskabslovens §99 a+b. Den integrerede årsrapport erstatter den hidtidige CSR-rapportering og er en forløber for en kommende CSRD-rapportering.

OPLYSNINGER OM SELSKABET

Bornholms Energi & Forsyning Holding A/S

Skansevej 2, 3700 Rønne

CVR-nr.:	31 81 62 11
Stiftet	1. april 1971.
Hjemstedskommune	Bornholms Regionskommune
Regnskabsår	1. januar - 31. december
Mail	beof@beof.dk
Telefon	+45 56 90 00 00

Bestyrelse

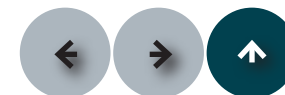
Helle Munk Ravnborg, forperson
Linda Kofoed Persson, næstformand
Mikael Benzon
Lars Bentzon Goldschmidt
Kirstine van Sabben
Torben Kofod Ager
Jacob Brønnum
Ulla Röttger
Kim Ager Westh, medarbejderrepræsentant
Jørn Hansen Westh, medarbejderrepræsentant
Kasper Gjelstrup Juel-Berg, medarbejderrepræsentant
Mads Ville Flinch Markussen, medarbejderrepræsentant

Direktion

Claus Michael Andersen

Revision

EY Godkendt Revisionspartnerselskab
Dirch Passers Allé 36, Postboks 250, 2000 Frederiksberg

BORNHOLMS
REGIONSKOMMUNE

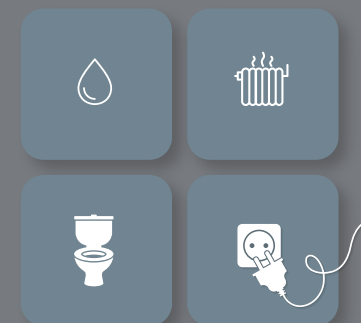
Bornholms Regionskommune skaber rammerne.

Ejerstrategi
Energistrategi
Vandplan
Varmeplan
Spildevandsplan

Bornholms Energi & Forsyning fylder rammerne ud.

Vi skaber bæredygtig omstilling, udvikling og vækst på Bornholm gennem sikker, effektiv og kundeorienteret forsyning...

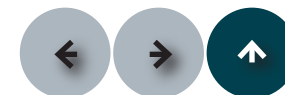
Vores kunder får vand, varme, el og håndteret deres spildevand.

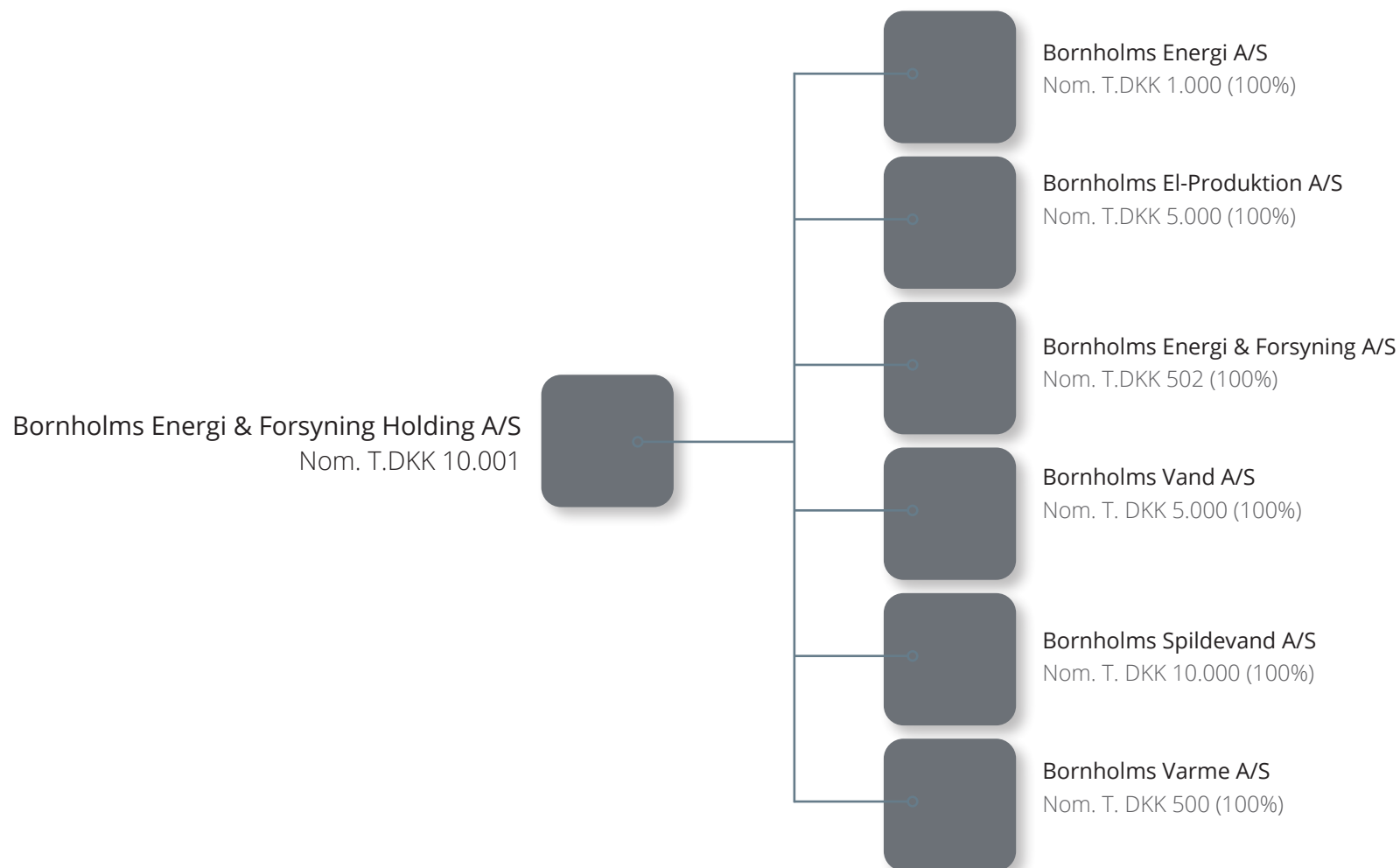

Bornholms Energi & Forsyning er ejet af Bornholms Regionskommune og agerer indenfor rammerne af Bornholms Regionskommunes ejerstrategi, kommunens energistrategi og andre af øens forsyningsplaner. Bornholms Energi & Forsyning spiller en væsentlig rolle i Bornholms mål om - i 2040 - at blive et fossilfrit samfund baseret på bæredygtig og vedvarende energi.

Bornholms Energi & Forsyning...

- producerer og sælger elektricitet
- leverer system-, backup- og balanceydelser til det danske elnet.
- producerer og sælger fjernvarme til Rønne Vand & Varme.
- producerer og distribuerer fjernvarme til 6.700 bornholmere.
- producerer og distribuerer rent vand til 40% af bornholmerne.
- håndterer og renser spildevand fra alle husstande og erhvervsvirksomheder.

PEJLEMÆRKE

Vi skaber bæredygtig omstilling, udvikling og vækst på Bornholm gennem sikker, effektiv og kundeorienteret forsyning

Strategier

Fremtidens forsyning

Kunder og omdømme

Synergier for Bornholm

Bæredygtighed

Indsatser

Økonomi og governance

Data og digitalisering

Medarbejdere og kompetencer

Organisation

Elhandel

Vand

Varme

Elproduktion

Spildevand

[Skaber] Vi skal være aktive og forme fremtiden. Vores viden og kompetencer skal i spil. Vi skal samarbejde med Bornholms Regionskommune, virksomheder og dermed understøtte hele øens fremtid - det er mere end fokus på forsyning. **[Bæredygtig omstilling]** Bæredygtighed er tredobbelt bundlinje: miljømæssig, social og økonomisk bæredygtighed. Kobler sig på 'Bright Green Island' og Energipolitik 2040 med konkrete mål. Bæredygtighed afspejler både omverdenens forventninger til os og vores egen ambition.

[Udvikling og vækst på Bornholm] Vi er en bornholmsk virksomhed ejet af bornholmerne (via kommunen). Vi skal engagere os i udvikling med henblik på at skabe værdi på Bornholm. Investeringer skal give et afkast, som kan generere vækst i det omgivende samfund. Fremtidens løsninger = fremtidens arbejdspladser.

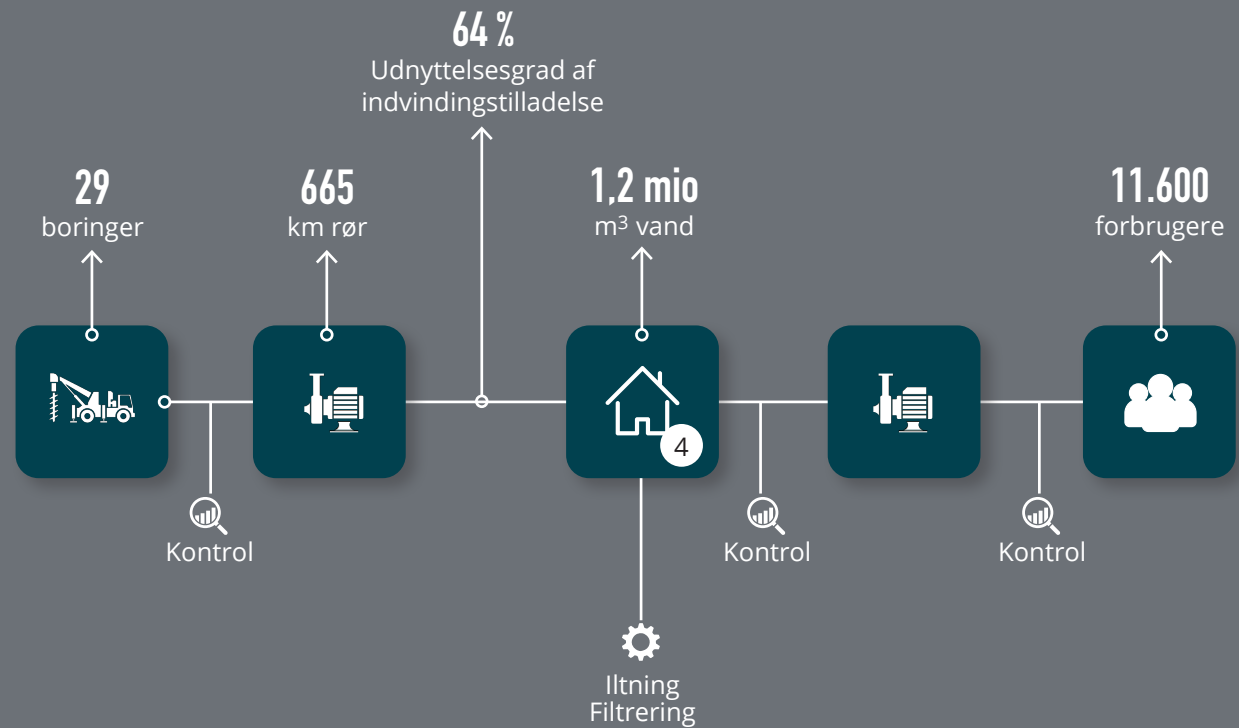
[Sikker] Forsyningssikkerhed vil altid være grundlaget og udgangspunktet for vores succes. Der skal være rent vand i hannerne, varme i radiatorerne, el ud i systemet, og spildevand skal

bortskaffes. Det er vores langsigtede fordel.

[Effektiv] Vi 'forvalter' kundernes tillid og penge. Det skal vi vise, vi kan hver dag. Vores processer og effektivitet skal i takt med det øvrige erhvervsliv. Vi skal altid have økonomien med i betragtning, når vi finder de bedste løsninger.

[Kundeorienteret] Vi skal altid tænke i værdi til kunder både på kort og lang sigt. Vi skal kende vores kunder og hjælpe dem med forsyningsløsninger. Vi skal udvikle vores produkter. Vi tilbyder vejledning og hjælp.

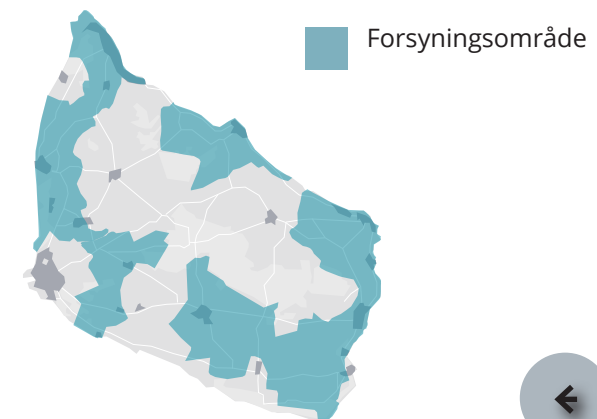

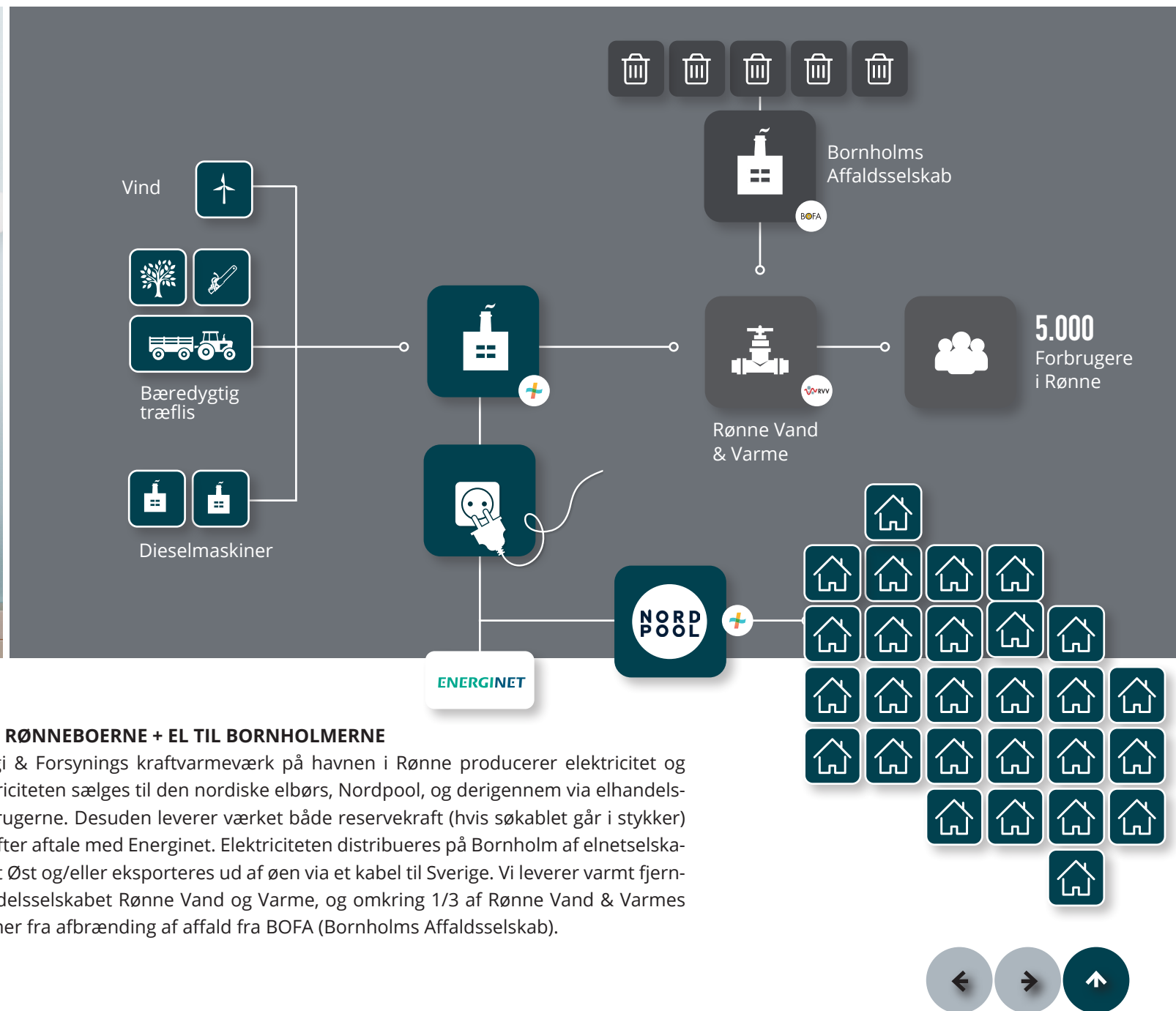

VAND

Vores fire vandværker leverer vand til cirka 11.000 af øens husstande og virksomheder. Vi leverer til adresser i Allinge, Boderne, Bodilsker, Bølshavn, Gudhjem, Hasle, Listed, Melsted, Nexø, Nyker, Nylars, Olsker, Pedersker, Poulsker, Rutsker, Rø, Sandvig, Sort-hat-Muleby, Svaneke, Vestermarie, Aakirkeby og Årsdale,

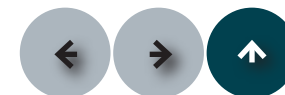
- Vi producerer årligt cirka 1,2 mio. liter vand.
- Vores datterselskab, Bornholms Vand A/S, drives efter et økonomisk-hvile-i-sig-selv-princip.

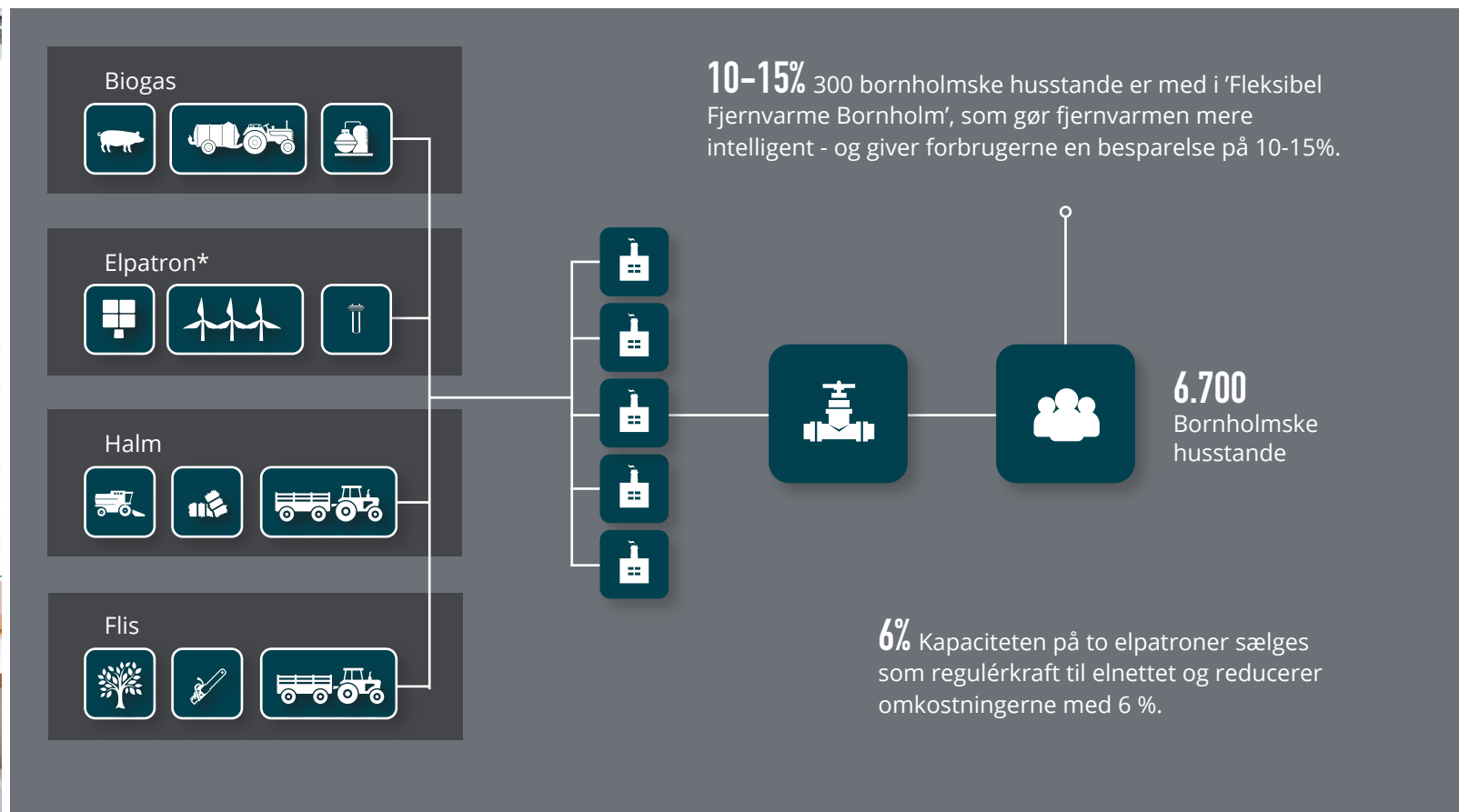

FJERNVARME TIL RØNNEBOERNE + EL TIL BORNHOLMERNE

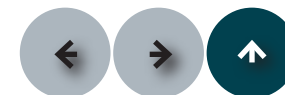
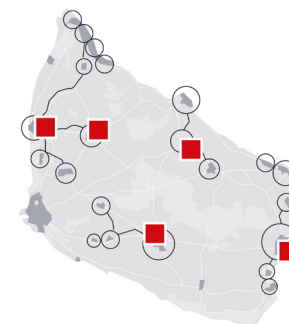
Bornholms Energi & Forsynings kraftvarmeværk på havnen i Rønne producerer elektricitet og fjernvarme. Elektriciteten sælges til den nordiske elbørs, Nordpool, og derigennem via elhandels-selskaber til forbrugerne. Desuden leverer værket både reservekraft (hvis søkablet går i stykker) og balancekraft efter aftale med Energinet. Elektriciteten distribueres på Bornholm af elnetselska-bet TREFOR El-net Øst og/eller eksporteres ud af øen via et kabel til Sverige. Vi leverer varmt fjern-varmevand til andelsselskabet Rønne Vand og Varme, og omkring 1/3 af Rønne Vand & Varmes fjernvarme kommer fra afbrænding af affald fra BOFA (Bornholms Affaldsselskab).

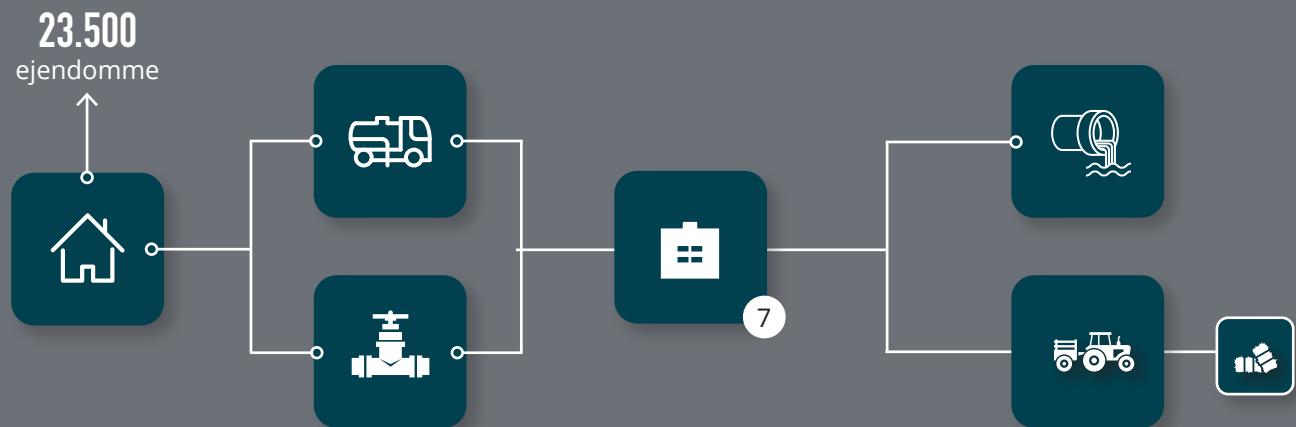

FJERNVARME UDE PÅ ØEN

- Vi producerer og leverer fjernvarme til mere end 6.700 adresser i Allinge, Balka, Gudhjem, Hasle, Klemensker, Listed, Lobbæk, Melsted, Muleby, Nyker, Nylars, Nexø, Olsker, Sandvig, Snogebæk, Sorthat-Muleby, Svaneke, Tejn, Vestermarie, Østerlars, Østermarie, Aakirkeby og Aarsdale.
- Vores flis er bæredygtigt certificeret, og vi fyrer udelukkende med lokalt produceret halm og flis. Det er godt for Bornholm: Det skaber arbejdspladser, lokal omsætning og mindre transport.
- Vores datterselskab, Bornholms Varme A/S, drives efter et økonomisk-hvile-i-sig-selv-princip.

SPILEDEVAND

Vi håndterer alt spildevand på Bornholm, dels i kloakerede områder, og dels via tømningsordninger i åbent land. Vi har ambitiøse mål for vores syv renseanlæg: Den endelige udledning af fosfor, organisk materiale, kvælstof skal ligge under 50 % af de gældende lovkrav.

- 7,0 mio. m³ spildevand renses årligt på vores renseanlæg.
- 17.000 ejendomme er tilsluttet kloaksystemet.
- Vi håndterer spildevand fra 23.500 ejendomme.
- Vores datterselskab, Bornholms Spildevand A/S, drives efter et økonomisk-hvile-i-sig-selv-princip.

SUSTAINABLE FUTURE

Bornholms Energi & Forsyning har afgørende betydning for dagligdagen for alle bornholmere. Bornholms Energi & Forsyning er ejet af Bornholms Regionskommune - og dermed indirekte af alle bornholmere.

Derfor træffer vi ofte beslutninger på samfundets vegne. Den måde, vi driver forretning på, er afgørende for en stor del af bornholmernes og erhvervslivets rammer og muligheder.

Vores rolle i det bornholmske samfund giver os både særlige muligheder og et særligt potentiale til at fremskynde den bæredygtige omstilling - inden for både klima og miljø, sociale og ledelsesmæssige områder (ESG)

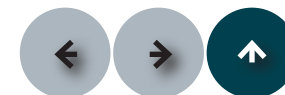
Derfor har vi en særlig forpligtelse og et særligt ansvar for at fremskynde den bæredygtige omstilling.

Det er derfor naturligt, at vi har gjort FN's Global Compacts tanker om ansvarlig virksomhedsadfærd og FN's verdensmål til rettesnore for virksomheden.

Vi mener, at vi særligt kan bidrage til de verdensmål, der relaterer sig til rent vand og sanitet (mål 6), bæredygtig energi (mål 7), bæredygtige byer og lokalsamfund (mål 11) samt klimaet (mål 13).

Vi ser verdensmål 17 om partnerskaber som en afgørende forudsætning for, at vi kan komme i mål med Verdensmålene inden 2030: Alle er nødt til at bidrage.

ESG Vores rolle i det bornholmske samfund giver os både særlige muligheder og et særligt potentiale til at fremskynde den bæredygtige omstilling - inden for både klima og miljø, sociale og ledelsesmæssige områder.

Samarbejde for at finde de nødvendige løsninger

Vi engagerer os med vores kunder og det omkringliggende samfund, og vi forventer at udvikle endnu flere partnerskaber og samarbejder i arbejdet med bæredygtighed.

Vi ønsker nemlig at maksimere vores positive påvirkning. Derfor driver og deltager vi i en lang række forsknings- og udviklingsprojekter, der giver os input til yderligere at optimere vores drift - og ikke mindst giver det os nye, velfungerende og bæredygtige løsninger.

Vi har fokus på områder, hvor der er risiko for, at vores aktiviteter har en negativ påvirkning på enten samfundet eller miljøet - og arbejder målrettet på at undgå eller at minimere risikoen.

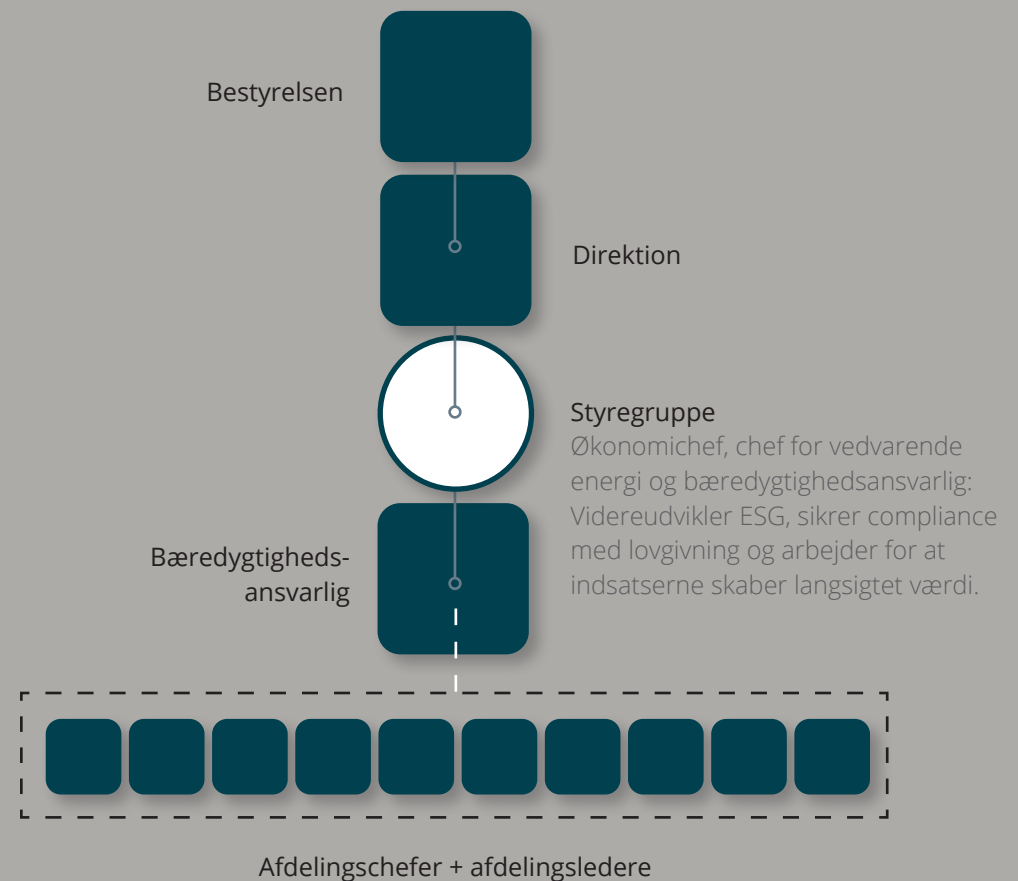
Bæredygtighed og ESG ser vi som to sider af samme sag. I praksis vil vi strukturere, operationalisere og måle bæredygtighedsarbejdet gennem ESG, for det giver os et sæt kriterier, der sikrer os en holistisk tilgang, hvor vi kommer rundt i de aspekter, som er mest relevante for os.

I Bornholms Energi & Forsyning har vi en lang tradition for at måle og afrapportere. Både fordi vi er underlagt en række lovkrav, men også for, at vi kan følge vores resultater og kommunikere transparent om vores arbejde.

Arbejdet med bæredygtighed og ESG må dog aldrig blive reduceret til et spørgsmål om rapportering. Vi arbejder med bæredygtighed for at skabe langsigtet værdi til kunderne, samfundet, vores ejer og virksomheden.

Derfor er det helt afgørende, at vi skaber fremdrift på væsentlige områder. Det kræver, at vi kan fokusere og målrette vores indsats. For at lykkes bedst muligt skal vores ESG-målsætninger defineres klarere. - hér vil vi tage afsæt i resultaterne fra vores dobbelt væsentlighedsanalyse.

SÅDAN HAR VI ORGANISERET AF VORES ESG-ARBEJDE

Fra 2025 omfattes Bornholms Energi & Forsyning af et nyt direktiv fra EU vedrørende bæredygtighedsrapportering (CSRD – Corporate Sustainability Reporting Directive).

En dobbelt væsentlighedsanalyse er en hjørnesten i direktivet – og bliver således fundamentet for vores arbejde med bæredygtighed og ESG.

Analysen skal give svar på, hvordan vi som virksomhed påvirker vores omgivelser - og hvordan vores omgivelser begrænser og/eller øger vores mulighedsrum. Analysen går indefra og ud – og udefra og ind.

Den dobbelte væsentlighedsanalyse kommer til at kræve yderligere tid, kræfter og ressourcer. Derfor gik vi allerede i 2023 systematisk og metodisk i gang med at analysere og forstå vores påvirkninger i hele værdikæden.

Vores dobbelte væsentlighedsanalyse færdiggøres i 2024. Denne årsrapport afrapporterer på nogle af de områder, vi arbejder med p.t. eller forventer at gøre fremadrettet.

Den dobbelte væsentlighedsanalyse flugter med vores dna

At bruge en dobbelt væsentlighedsanalyse som fundament flugter godt med vores DNA og den rolle, vi gerne vil spille i samfundet.

Analysen vil give os endnu mere viden om, hvordan vi påvirker samfundet og hvordan samfundet påvirker os – positivt som negativt. Vores

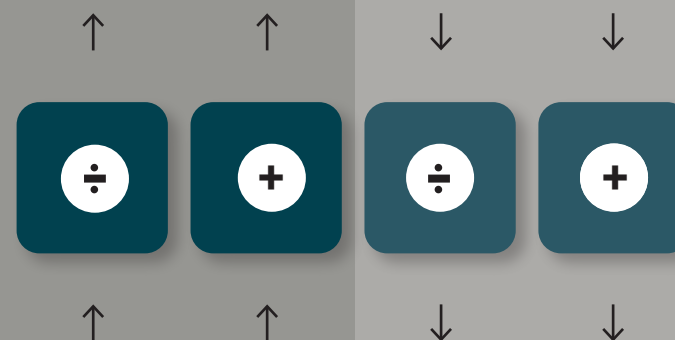
bestyrelse og direktion får et solidt grundlag til at diskutere for eksempel risici og muligheder - og dermed mulighed for at beslutte de langsigtede prioriteringer, der øger vores værdiskabelse bredt forstået.

Vi ser frem til dialogerne både internt og eksternt, som skal hjælpe os med at forstå, hvorfor noget er væsentligt for os. Vi vil løbende genbesøge analysen for at sikre, at vi har de rigtige prioriteringer.

CSRD stiller ikke blot krav til måden, vi og andre virksomheder rapporterer på. Rapporteringen betyder, at vi bliver endnu bedre til at dokumentere fremdrift af de handlinger, vi vælger at sætte i gang. CSRD vil betyde ændringer i den måde, vi og andre virksomheder driver forretning på.

CSRD En dobbelt væsentlighedsanalyse kommer til at kræve yderligere tid, kræfter og ressourcer. Derfor gik vi allerede i 2023 systematisk og metodisk i gang med at analysere og forstå vores påvirkninger i hele værdikæden.

Påvirknings-væsentlighed

Hvordan vores virksomheds handlinger, aktiviteter mv. påvirker mennesker og planeten (indefra og ud). Det kan både være positive og negative påvirkninger.

Finansiel væsentlighed

Hvordan ESG-spørgsmål vil påvirke vores finansielle resultater og vores evne til at skabe langsigtet værdi (udefra og ind) på kort, mellem og lang sigt.

ESG TEMAER 2023

ENVIRONMENT

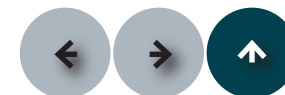
- CO₂-udledning, scope 1-3
- Energi fra vedvarende kilder
- Vedvarende energi til strømproduktion
- Vedvarende energi til varmeproduktion
- Varmetab i nettet
- Drikkevand (pesticider)
- Fosfor
- Organisk stof
- Kvælstof
- Certificeret flis

SOCIAL

- Fuldtidsarbejdsstyrke
- Diversitet
- Medarbejderomsætnings-hastighed
- Sygefravær
- Arbejdsulykker
- Lønforstel mellem CEO og medarbejdere
- Medarbejdertilfredshed
- Sygefravær
- Indberetninger til Arbejdstilsynet
- Kundernes opbakning til sponsorater
- Forsyningsikkerhed / varme
- Forsyningsikkerhed / vand
- Kundetilfredshed

GOVERNANCE

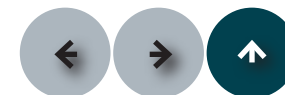
- Bestyrelsens sammensætning
- Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder
- Fastholdelse af kunder
- Omdømme
- Whistleblowerordning
- Kundeambassadør
- Leverandørhåndtering
- Persondata

ENVIRONMENT

Vi tog allerede hul på det indledende arbejde med ESG sidste år for bedre at forstå, hvilke forventninger vi vil blive mødt af, og hvilke nye krav der stilles til vores ESG-arbejde. Her er nogle af de emner, vi på nuværende tidspunkt vurderer, er blandt de mest væsentlige inden for miljø- og klimamæssige forhold: **Klimapåvirkning. Optimeret spildevandsrensning. Færre overløb. Problematiske stoffer i drikkevandet.**

ENVIRONMENT

I dag bruger vi primært sol, vind, halm og bæredygtigt certificeret træflis til at producere fjernvarme og elektricitet til bornholmerne.

Med omhu og disciplin leverer vi også vand, fjernvarme og håndterer spildevand - og forsøger løbende at gøre med det lavest mulige træk på naturens ressourcer - og med det mindst muligt udslip af drivhusgasser. Hver dag. Året rundt.

Vi har et særligt fokus på biomasse, fordi flis og halm sandsynligvis kommer til at fylde mindre i fremtidens forsyning. Derfor søger vi efter nye løsninger, så vi kan nedfase biomassen - samtidig med at vi bruger mange ressourcer på at sikre, at den biomasse, vi bruger, er bæredygtig.

Den grønne omstilling er en del af vores DNA - og har været det længe.

De seneste 10-15 år har den grønne dagsorden nemlig været fast forankret i Bornholms Regionskommune. Udviklingsprojektet Bright Green Island og kommunens grønne ambitioner medførte, at Bornholm i 2020 blev kåret som EU's mest ambitiøse i disciplinen bæredygtig energiudvikling.

Bornholm og Bornholms Energi & Forsyning har været frontløber i den grønne omstilling og

har de sidste 15 år medvirket til at gøre Bornholm til et internationalt anerkendt testsite for energiteknologi.

For i vores forsknings- og udviklingsafdeling arbejder vi på at udvikle morgendagens grønne energisystem - med Bornholm i centrum som anerkendt test-ø.

Det forspring vil vi gerne fastholde. Vores ambition er at være med til at skabe intelligent grøn vækst på Bornholm.

ENVIRONMENT

De seneste 10-15 år har den grønne omstilling været fast forankret i Bornholms Regionskommune. Bornholms Energi & Forsyning er en væsentlig medspiller i de bornholmske ambitioner.

ENVIRONMENT

KLIMAPÅVIRKNING

> Se mere om klimapåvirkning under klimaregnskabet.

Solcelleanlæg på egne matrikler

Vi har allerede solceller på mange af vores varmegæver, renselanlæg og vandværker. I 2023 besluttede vi yderligere at investere i solceller på en række af vores grunde i vand, varme og spildevand. Investeringen optimerer vores forsynings energiforbrug og reducerer vores omkostninger. Etablering sker i 2024.

Batterier skal flytte forbruget

Det blev i 2023 besluttet at installere batterier i vand og spildevand. I Q2 2024 vil vi have samlet kapacitet på 1,5 MW i fuld drift. Batterierne giver os en grønnere nødforsyning (alternativet er dieselgeneratorer) og vil optimere vores strømforbrug.

Elpatroner skar 6% af fjernvarme omkostninger

To store elpatroner har gjort fjernvarmegæverket i Østerlars til en aktør på det danske elmarked for balanceydelser. Når der er for meget spænding i elnettet, så trykker gæverket på startknappen til to store el-patroner, som dermed indgår i Energinets bestræbelser på at balancere elnettet. Indtægterne for disse balanceydelser udgjorde i 2023 6% af fjernvarmens udgifter. Elpatronerne er med at sikre, at vi i højere grad kan udnytte energien fra vind og solceller.

2Lipp kan løse problemer i grøn omstilling

I 2023 påbegyndte vi et stort nedrivningsarbejde i en af de gamle kedelhaller på gæverket i Rønne. Her gør vi plads til projektet Second Life for Power Plants (2Lipp) - og åbner døren til den fossilfrie fremtid og det elektriske samfund for alvor.

Det gør vi, fordi der lige nu foretages store investeringer i sol og vind. Men der er en knast. Strøm skal forbruges eller gemmes, ellers er den væk.

Ambitionen med projektet er at udvikle et koncept, der gør, at kraftgæverket kan levere strøm, fjernvarme og balancekraft til elnettet udelukkende på sol og vind.

Projektet genbruger kraftgæverkets oprindelige teknologi: Damp turbine, generator, kontrolsystemer og adgangen til elnettet. En saltreaktor, brugte bilbatterier, et højteknologisk, mekanisk og magnetisk batteri (flywheel) og avanceret styringssoftware skal sørge for, at der altid er kraft til rådighed – selv på en overskyet dag uden særligt meget vind.

Intelligent fjernvarme sparer penge og ressourcer

I projektet Fleksibel Fjernvarme Bornholm tester vi og vores samarbejdspartnere ny teknologi, der gør den bornholmske fjernvarme bedre og mere effektiv. De foreløbige resultater tyder på, at de bornholmske fjernvarmeforbrugere - afhængig af hus, anlæg og forbrugsmønster - kan spare op til 10-15 % på deres varmeregning. Ved at optimere afkølingen fra kunderne, kan man

ENVIRONMENT

også opnå ganske store gevinster i forhold til reduceret energiforbrug til for eksempel pumper, vedligehold af rør og investeringer på værkerne. Teknologien fungerer på den måde, at:

- software overtager styringen af fjernvarmen.
- en føler måler indeklimaet i huset,
- en computer kombinerer målingerne fra huset med vejrudsigter, kundens forbrugsmønster og definerede behov,
- data, som sendes retur og styrer og optimerer fjernvarmen.

Fleksibel Fjernvarme Bornholm (også kendt som Listedprojektet) blev i 2023 kåret af Energy Cluster Denmarks medlemmer som Årets Innovationsprojekt.

SPILEVANDSRENSNING

Alle anlæg bliver certificeret

Siden slutningen af 1990'erne har Rønne Renseanlæg været certificeret efter ISO 14001-standarden om miljøledelse. Det har over en årrække givet os resultater på renseanlæggene, der var 50% bedre end lovkravene. I 2023 besluttede vi at udvide certificeringen til hele spildevandvirksomheden i 2025. At arbejde med certificering af hele forretningen efter relevante ISO-standarde gør også, at vi bedre kan imødekomme omverdenens forventninger.

ØGEDE REGNMÆNGDER

Spildevandsplan med nyt strategisk fokus

Øgede vandmængder, indsvivning og vand fra dræn giver mere vand i kloakerne. Derfor skal der pumpes mere

vand, renseanlæggene kommer på overarbejde og der bliver flere overløb, da kloakkerne ikke er dimensioneret til at håndtere så store vandmængder.

I 2023 har vi ændret det strategiske fokus, så vi ikke kun håndterer udfordringen ved at separere spildevand og regnvand. I stedet vil vi kombinere for eksempel bassinløsninger, reduktion af uvedkommende vand, ændring i pumpestruktur og integration med byudvikling med videre. Vores analyse viser, at denne løsning kan give hurtigere og billigere resultater med færre gener for bornholmerne.

PROBLEMATISKE STOFFER

PFAS er en meget stor gruppe af polyfluoralkyl-stoffer, der er udbredt i miljøet som følge af en bred vifte af anvendelser i forskellige produkter. PFAS spænder fra små molekyler til

store plastiske polymerer som teflon. Det er deres kulstof-flour-bindingerne, der gør, at disse stoffer er langsomt nedbrydelige. Viden om PFAS og spredningen er fortsat ufuldstændig. Dog ved vi, at også PFAS tilføres fra atmosfæren via regnvand, og dermed findes overalt i små koncentrationer.

I 2022 begyndte vi at analysere for PFAS i spildevandsslammet og konstaterede, at slammet fra Tejn renseanlæg overskrider den foreløbige grænseværdi for anvendelse som gødning på landbrugsjord – dette slam har måttet køres til forbrænding, hvilket mere end fordobler udgifterne til bortskaffelse. Vi har i 2023 haft fortsat fokus på og dialog omkring problemet. Blandt andet dialog med Bornholms Regionskommune, da kommunen er spildevandsmyndighed.

Der er ikke i 2023 påvist PFAS i drikkevandsanalyser fra vores fire vandværker.

ENVIRONMENT

I 2023 udarbejdede vi vores første klimaregnskab i overensstemmelse med den frivillige og internationalt anerkendte standard, kaldet GHG-protokollen. Her opgøres klimapåvirkninger ved at omregne seks forskellige drivhusgasudledninger til CO₂-ækvivalenter (CO₂e).

Klimaregnskabet giver os indsigt i, hvor vores udledninger kommer fra. Det er første skridt til at nedbringe udledningerne, så vi på et oplyst grundlag kan iværksætte de mest værdiskabende tiltag.

Klimaregnskabet omfatter tre områder, også kaldet scope 1, 2 og 3.

Scope 1 opgør vores direkte emissioner.

Scope 2 omfatter indirekte emissioner forbundet med produktion af den energi, som vi køber (el- og varmekonsum).

Scope 3 omfatter resterende indirekte udledninger fra værdikæden, hvor vi i første omgang har medtaget de emissioner, vi vurderede mest relevante.

Vores valgte afgrænsninger

GHG-protokollen foreskriver, at man vedtager afgrænsninger for, hvad der skal med i klimaregnskabet og i hvilket tidsrum. Vi har valgt en organisatorisk afgrænsning, der bygger på operationel kontrol.

Det betyder, at opgørelsen inkluderer det, som vi har driftsmæssig kontrol over. Tidsmæssigt følger opgørelsen kalenderåret. Vi har valgt at bruge 2022 som vores baseline år. Det har vi gjort, fordi vi ønskede så nye tal som muligt.

Vi er bevidste om, at 2022 på mange måder var et atypisk år i forsyningsbranchen. Det holder vi for øje, når vi aflæser resultaterne.

KLIMAREGNSKAB

Klimaregnskabet viser os, hvor vores udledninger kommer fra. Det er første skridt til at nedbringe udledningerne, så vi på oplyst grundlag kan iværksætte de mest værdiskabende tiltag.

ENVIRONMENT

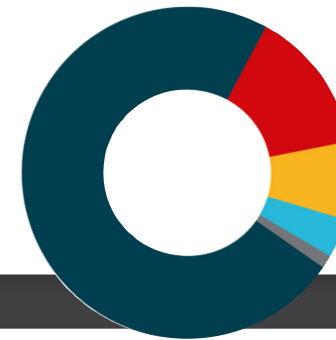

SAMLET
CO₂E-UDSLIP
2023
SCOPE 1-2-3

13.630
TON CO₂E

Lokaltionbaseret
emissionsfaktor
for el

CO₂E FORDELT PÅ SELSKABER 2023

Elproduktion	57 %
Varme	11 %
Spildevand	6 %
Administration	3 %
Vand	1 %
Holding	0 %

CO₂E UDSLIP
FORDELT
SCOPE 1-2-3

Scope 1	36.4 %
Scope 2	5.0 %
Scope 3	58.6 %

Scope 1 opgør vores direkte emissioner.

Scope 2 omfatter indirekte emissioner forbundet med produktion af den energi, som vi køber (el- og varmemeforbrug).

Scope 3 omfatter resterende indirekte udledninger fra værdikæden, hvor vi i første omgang har medtaget de emissioner, vi vurderede mest relevante.

ENVIRONMENT

SCOPE 1-2-3: 13.630 T CO₂E PRODUKTKATEGORIER 2023 TOP 10

	ton	(%)
01. Heavy fuel olie	2.887	21
02. Flis (opstrøms)	1.905	14
03. Halm (opstrøms)	1.747	13
04. Diesellole	1.334	10
05. Lattergas og metan (spildevand)	950	7
06. Vedligeholdelse	805	6
07. Elektricitet	787	6
08. Kul *	608	4
09. Transport / færge / skibe	597	4
10. Installation nye enheder **	356	3

CO₂E UDSLIP FORDELT PÅ SELSKABER OG SCOPES 2023

Scope	1-2-3		1	2	3
	ton	(%)	(%)	(%)	(%)
Elproduktion	7.837	57	80	24	47
Varme	3.143	11	0	35	36
Spildevand	1.697	6	20	30	7
Administration	728	3	0	4	9
Vand	172	1	0	7	1
Holding	53	0	0	0	1

* Kul bruges til at beskytte risten på værket ved skift af brændsel (fra flis til olie). Vi forsøger pt. at undgå denne proces.

** Installation af nye enheder er i varme.

ENVIRONMENT

SCOPE 1

4.967 TON CO₂E

PRODUKTKATEGORI

TOP 10

	(%)
01. Heavy fuel olie	48
02. Diesel olie	21
03. Lattergas/metan (spildevand)	19
04. Kul	11
05. Varebiler/diesel (58t)	1
06. Elektricitet (14t)	0
07. Varebiler, benzin (5t)	0
08. Træpiller	0
09. Varebiler/hybrid	0
10. Flis	0

SCOPE 2

680 TON CO₂E

PRODUKTKATEGORI

TOP 3

	(%)
01. Elektricitet	97
02. Varme	3
03. Vand	0

SCOPE 3

7.984 TON CO₂E

PRODUKTKATEGORI

TOP 10

	(%)
01. Flis (opstrøms)	24
02. Halm (opstrøms)	22
03. Elektricitet	14
04. Vedligeholdelse	10
05. Transport i færge	7
06. Heavy fuel olie	7
07. Installation nye enheder	4
08. Diesel olie	4
09. Transport (lastbil, diesel)	3
10. Konsulenter	3

ENVIRONMENT

EMMISSIONER (T) 2023 - 2022

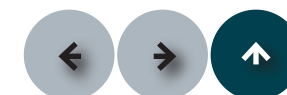
Aktivitet	2023	2022
Administration	728	534
Elproduktion	7.837	23.605
Holdning	53	44
Spildevand	1.697	1.617
Vand	172	153
Varme	3.143	2.998
	13.630	28.952

Det store udsving for elproduktion skyldes, at værket i 2022 var i ødrift og havde eneansvar for elforsyningen, da kablet til Sverige i en længere periode var ude af drift.

I 2022 blev der anvendt heavy fuel på produktionsanlæggene blok 5 og 6. Primo 2023 overgik blok 6 til light fuel (diesel), som har et mindre CO₂-aftryk. Blok 6 leverer fjernvarme, el til markedet og reserve-kraft. Blok 5 bruges kun som reservekraft. I forhold til aftalen med Energinet om reserveforsyning (hvis søkablet beskadiges) er der krav om prøvestarter (kører ca. en dag ad gangen) og rutinekørsler (ca. en uge ad gangen). Dette udføres på alle anlæg som indgår i aftalen med Energinet - det vil sige inklusiv blok 7 og gamle diesler.

ENVIRONMENT

	2023	MÅLSÆTNING					
		2023	2022	2021	2020	2019	2018
CO₂ UDSLIP (T)							
Scope 1	4.967	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Scope 2	680	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Scope 3	7.984	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
I alt	13.630	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
FORBRUG AF VEDVARENDE ENERGI (%)							
% vedvarende energi værket i alt	98,3	n/a	92,00	97,30	97,90	97,40	87,00
% vedvarende energi til elektricitet	97,0	n/a	77,93	88,30	97,80	97,40	n/a
% vedvarende energi til fjernvarme	98,6	n/a	96,25	>99	98,89	99,70	n/a
FORBRUG AF CERTIFICERET FLIS (%)							
Certificeret flis (%)	Afventer	100,00	89,00	99,00	98,00	97,75	90,20
VARMETAB							
Varmetab i nettet decentral produktion (%)	28,20	n/a	28,40	25,30	27,60	27,50	29,20

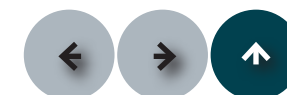

ENVIRONMENT

	2023	MÅLSÆTNING	2022	2021	2020	2019	2018
		2023					
PESTICIDER							
Pesticider i drikkevand >grænseværdi **	2	0	*1	0	0	0	1
VANDTAB I NETTET							
Vandtab i nettet (%)	9,20	< 10	8,79	8,99	8,43	8,75	11,41
SPILDEVAND							
Renset mængde (1.000 m ³)	7,518	n/a	6.009	6.969	5.466	6.714	6.395
Fosfor (mg/l)	0,28	0,6	0,37	0,39	0,36	0,28	
Organisk stof (mg/l)	2,13	6,00	2,39	2,77	2,05	2,42	
Kvælstof (mg/l)	3,45	4,00	3,41	3,49	3,52	3,95	
Overløb m. anmeldelsespligt (stk.)	3	0	2	2	4		

**Alle 2023 prøver er under grænseværdierne.

* Rester af DMS under miljømyndighedernes grænseværdi.

ENVIRONMENT

NOTER TIL TABELLERNE

CO2 UDSLIP

Scope 1: Opgjort efter GHG-protokollen

Scope 2: Opgjort efter GHG-protokollen

Scope 3: Opgjort efter GHG-protokollen

FORBRUG AF VEDVARENDE ENERGI

% vedvarende energi værket i alt : Samlet MWh produktion over året fordelt på produktionsstype opgørelse. Målepunkt er opgjort i periode 01.01.23-31.12.23

% vedvarende energi til elektricitet: Vi registrerer midnatværdier på alle produktionsmålere, og laver månedlige og årlige opgørelser. Målepunkt er opgjort i periode 01.01.23-31.12.23

% vedvarende energi til fjernvarme: Vi registrerer midnatværdier på alle produktionsmålere, samt registrerer dagligt hvilken type brændsel vi anvender, og laver månedlige og årlige opgørelser. Målepunkt er opgjort i periode 01.01.23-31.12.23

FORBRUG AF CERTIFICERET FLIS

Certificeret flis (%): Vi registrerer hver levering af træflis (både lokalt og udenlandsk). Vi har krav til dokumentation og bliver hvert år verificeret af NEPCon/Preferrred by Nature. Målepunkt er opgjort i periode 01.01.23-31.12.23

VARMETAB

Varmetab i nettet decentral produktion (%): Varmetab er baseret på energiforbrug og produktionsregnearket minus kundeforbrug fra IT

system (Easy). Målepunkt er opgjort i periode 01.01.23-31.12.23

PESTICIDER

Pesticider drikkevand: (>Detektionsgrænse afgang vandværk). Der udtages akkrediterede prøver løbende af ekstern leverandør. Ved fund på vandværksniveau testes yderligere på boringsniveau. Der er definerede grænseværdier fastsat af miljømyndighederne. Målepunkt er opgjort i periode 01.01.23-31.12.23

VANDTAB I NETTET

Vandtab i nettet (%): Data beregnes på forskel mellem produceret og afregnet forbrug, som registreres i IT systemerne SRO og KeyZone. Målepunkt er opgjort i periode 01.01.23-31.12.23

SPILDEVAND

Renset mængde (1.000 m³): De rensede mængder er opgjort gennem certificerede og godkendte flowmålere på alle anlæg. Indberettes til Miljøstyrelsen via PULS-system. Målepunkt er opgjort i periode 01.01.23-31.12.23.

Fosfor (mg/l): Lovgivningens krav er: 75 mg/l. Der er i udledningstilladelsen stillet krav til transportkontrol af udledningerne jævnfør Dansk standard DS2399:2006. På baggrund af dette udtages 12-24 prøver på hvert af renseanlæggene, som sendes til akkrediteret laboratorie og analyseres. Analyseresultaterne behandles i

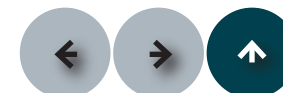
Miljøstyrelsens PULS-system og tilsynsmyndigheden verificerer, at udledningskravene, som kan være individuelle, overholdes. Målepunktet er opgjort i perioden 01.01.23-31.12.23.

Organisk stof (mg/l): Lovgivningens krav er: 7,5 mg/l. Der er i udledningstilladelsen stillet krav til transportkontrol af udledningerne jævnfør Dansk standard DS2399:2006. På baggrund af dette udtages 12-24 prøver på hvert af renseanlæggene som sendes til akkrediteret laboratorie og analyseres. Analyseresultaterne behandles i Miljøstyrelsens PULS-system og tilsynsmyndigheden verificerer, at udledningskravene, som kan være individuelle, overholdes. Målepunktet er opgjort i perioden 01.01.23-31.12.23.

Kvælstof (mg/l): Lovgivningens krav: 8 mg/l. Der er i udledningstilladelsen stillet krav til transportkontrol af udledningerne jævnfør Dansk standard DS2399:2006, på baggrund af dette udtages 12-24 prøver på hvert af renseanlæggene som sender til akkrediteret laboratorie og analyseres. Analyseresultaterne behandles i Miljøstyrelsens PULS-system og tilsynsmyndigheden verificerer, at udledningskravene, som kan være individuelle, overholdes. Målepunktet er opgjort i perioden 01.01.23-31.12.23.

Overløb m. anmeldelsespligt: Alle tekniske nedbrud, og forureninger som forårsager overløb registreres og indberettes til Miljøstyrelsen, Bornholms Regionskommune og registre-

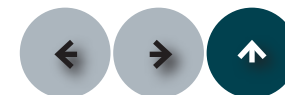
res i Envidrift, Målepunkt er opgjort i periode 01.01.23-31.12.23

SOCIAL

I 2023 tog vi hul på det indledende arbejde med ESG for bedre at forstå, hvilke forventninger vi vil blive mødt af, og hvilke nye krav ESG stiller til os. Her er nogle af de emner, vi på nuværende tidspunkt vurderer, er blandt de mest væsentlige inden for sociale forhold: **Vores medarbejdere, arbejdere i værdikæden og samfundet omkring os.**

SOCIAL

Det er den enkelte medarbejder, og vores stab som helhed, der skaber resultaterne og er årsagen til vores succes og fremskridt.

I en tid med global og national konkurrence om arbejdskraftressourcerne er det vigtigt, at vi skærper vores muligheder for at fastholde og tiltrække arbejdskraft.

Her er det vores evne til at skabe sikkerhed, tryghed, trivsel og udvikling, der er helt afgørende for, at vi kan fastholde kompetente medarbejdere.

Vores ambition er derfor at forblive en attraktiv arbejdsplads, som kontinuerligt er i stand til at rekruttere og tiltrække talenter på forskellige erfaringsniveauer.

Derfor ønsker vi at være en mangfoldig arbejdsplads med plads til forskellighed. Vi tror nemlig på, at forskellige perspektiver på tilværelsen giver stærkere beslutninger og et mere inspirerende arbejdsmiljø.

Men vi ønsker også at være en sikker arbejdsplads. Derfor accepterer vi ikke arbejdsulykker og bruger mange ressourcer på at undgå ulykker.

Arbejdsforhold hos underleverandører

Som ansvarlig virksomhed har vi også et ansvar for at sikre ordentlige forhold blandt leverandører og underleverandører. Vi stiller krav om at arbejdere 'udenfor hegnet' har ordentlige forhold i overensstemmelse med dansk lovgivning, arbejdsmiljøloven og relevante internationale principper.

Vi har et tæt samarbejde med mange af vores leverandører, hvor dialogen om arbejdsforhold og sikkerhed foregår løbende.

Som stor virksomhed på Bornholm føler vi et ansvar for at bidrage til en positiv udvikling og skabe mere Bornholm. Det gør vi blandt andet ved at samarbejde med en lang række partnere, der er med til at gøre Bornholm til et mere attraktivt sted at bo og opholde sig. Vores engagement strækker sig bredt, og det er vi stolte af.

SOCIAL

Vores ambition er at forblive en attraktiv arbejdsplads, som kontinuerligt er i stand til at rekruttere og tiltrække talenter på forskellige erfaringsniveauer.

SOCIAL

VORES MEDARBEJDERE

Læs om Politik for diversitet, ligestilling og inklusion på side 49

Læs om Ligestilling og diversitet: Rekruttering af nye medarbejdere på side 49

Generationskifte

I enkelte afdelinger står vi inden for de næste år overfor et generationskifte. Flere medarbejdere med høj anciennitet forlader os og med dem en masse erfaring og viden. Med rettidig omhu og planlægning forsøger vi at reducere dette videns- og erfaringstab. I spildevand arbejder vi for eksempel bevidst med generationskifte. Det indebærer, at vi arbejder med et stort overlap, så vi sikrer, at viden og erfa-

ringer bliver overdraget fra den ene generation til den anden.

I den sammenhæng har vi blandt andet også fokus på at sikre diversitet og mangfoldighed.

Fortsætte efter høj pensionsalder

Langt flere medarbejdere end tidligere har et ønske om at bevare en delvis eller fuld tilknytning til arbejdsmarkedet, når de rammer pensionsalderen.

Vi går gerne et par ekstra skridt for at fastholde vores ældre medarbejdere. Deres viden, kunnen og erfaringer er ofte svære at erstatte 1:1 – og specialiseret arbejdskraft er omfattet af stor konkurrence.

Sikkerhed

Arbejdsmiljøudvalget i Bornholms Energi & Forsyning koordinerer arbejdet med politikker på sikkerhedsområdet. Udvalget består af repræsentanter fra både ledelse og medarbejdere.

Derudover er sikkerhed et fast punkt på alle chef- og bestyrelsesmøder.

Medarbejdertilfredshed

Vi måler arbejdsmiljøet gennem medarbejdertilfredshedsundersøgelser, APV-vurderinger, registrering af uheld og sygdom. Målingerne er grundlaget for, at vi kan ændre rutiner og metoder og på den måde kan skabe positive forandringer.

ARBEJDERE I VÆRDIKÆDEN

Vores værdikæder strækker sig ud over landets grænser. Derfor er vi i gang med at kortlægge, hvordan vores værdikæder se ud, for at få en bedre forståelse af, hvor der er særlige ESG-risici, der skal håndteres.

Vi forventer, at vi i stigende omfang skal samarbejde på tværs af værdikæden for at skabe varige forandringer

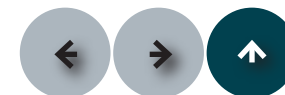
og at vidensniveauet skal løftes i hele værdikæden.

Ofte findes der ingen hurtige løsninger på de problemer, der opstår i yderste led af værdikæderne - fjernt fra Bornholm - og de kan ikke løses af en enkelt virksomhed.

Når danske virksomheder for eksempel importerer solceller, vindmøller og andre komponenter til den grønne omstilling, kan der være store udfordringer med arbejds- og menneskerettigheder, miljø og klima.

Det er et velkendt problem, at produktionen kan bestå af materialer, der er udvundet og forarbejdet af arbejdere med dårlige arbejdsforhold og at der sågar kan indgå tvangsarbejde. Ligeledes kan der være udfordringer på miljø siden i forbindelse med bortskaffelse af produkterne efter brug.

Bornholms Energi & Forsyning indgik i 2023 i et partnerskab målrettet solcelleindustrien med Green Power

SOCIAL

Denmark, Dansk Institut for Menneskerettigheder, en række danske forsyningselskaber og projektudviklere.

SAMFUNDET OMKRING OS

I 2023 samarbejdede vi blandt andet med Folkemødet, Wonderfestival, Etape Bornholm, Bornholms Sommerrevy 2023 og ungdomsfodbolden.

Men vi medfinansierer og deltager også i en række lokale initiativer om Bornholms udvikling. Det gælder blandt andet øens tilflytterservice, Business Center Bornholm, Destination Bornholm og Fonden for Entreprenørskab. Her arbejder vi sammen med dedikerede partnere om at skabe udvikling.

I 2023 fik vi - med dannelsen af en erhvervsdrivende fond - formelt etableret det bornholmske erhvervsfyrtårn Baltic Energy Island sammen

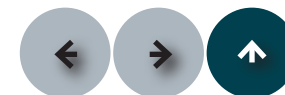
med blandt andre Ørsted, Danmarks Tekniske Universitet, Rønne Havn, CIP Fonden, Offshore Center Bornholm og Siemens Gamesa.

Baltic Energy Island tester og udvikler nye teknologier til energioer og sektorkobling; uddanner næste generation af ingeniører og virksomheder; fortæller historien om Bornholm og hjælper andre med at bygge energioer og ændre deres energisystemer og samfund.

Bornholms Energi & Forsyning har været med i projektet fra de første spæde tanker, og vores direktør Claus M. Andersen er i dag formand for bestyrelsen.

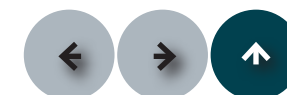
Vi har samtidig yderligere skærpet vores interesse og nysgerrighed i Energiø Bornholm-projektet. Vindmølleparken kommer til at kunne producere elektricitet til 3,8 mio. husstande. Dertil kommer en transformatorstation, der vil producere meget store

mængder overskudsvarme. Begge dele vil have indflydelse på en række af vores fremtidige beslutninger og investeringer.

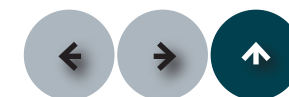
SOCIAL

	2023	MÅLSÆTNING	2022	2021	2020	2019	2018
		2023					
KUNDETILFREDSHED							
Kundeservice (skala 1-5)	4,4	4,4	4,33	4,20	4,20	4,07	4,58
Kundernes opbakning til sponsorater (%)	70	64	60	75	N/A	88	
FORSYNINGSSIKKERHED (PÅVIRKNING PÅ FORBRUGERNE)							
Varme - planlagte afbrydelser (stk.)	31	n/a	26	26	22	11	0
Varme - uplanlagte afbrydelser (stk.)	8	n/a	3	8	1	4	31
Vand - uplanlagte afbrydelser (stk.)	23	n/a	25	46	22	37	
Vand - planlagte afbrydelser (stk.)	20	n/a	1	2	3	n/a	
Vand - uplanlagte afbrydelse reetableret (min.)	123	120	95	109	99	101	
Vand - planlagte afbrydelser reetableret (min.)	79	240	60	287	82	n/a	

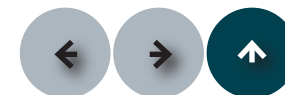
SOCIAL

	2023	MÅLSÆTNING	2022	2021	2020	2019	2018
		2023					
MEDARBEJDERE							
Medarbejdertilfredshed (%)	78	77	76	75	77	73	
Indberetninger til Arbejdstilsynet	3	0	1	1	2	1	
Sygefravær incl. langtidssygdom (%)	3,39	n/a	2,94	2,32	2,00	2,68	
Sygefravær excl. langtidssygdom (%)	1,87	n/a	2,17	1,60	1,80	1,88	
Kønsdiversitet (m/k %)	80/20	80/20	84/16	84/16	84/16	83/17	
Fuldtidsarbejdsstyrke, gns. (stk.)	132	n/a	114	121	138	147	
Medarbejderomsætningshastighed (%)	6	n/a	11,00	10,25	*23,89	12,07	
Lønforhold mellem CEO og medarbejdere (x)	4,1	n/a	4,1	n/a	n/a	n/a	n/a
Medarbejdere ansat på øvrige vilkår (%)	5,2	n/a	3,10	n/a	n/a	n/a	n/a
LÆRLINGE OG ELEVER							
Lærlinge og elever (%)	4,0	4,70	5,30	5,76	n/a	n/a	

SOCIAL

	2023
FØRSTE OG ANDET LEDELSESLAG	
Medl. direktion og chefgruppe	9
Andel af det underrepræsenterede køn (%)	22
Måltal for det underrepræsenterede køn	60/40
- Årstal for forventet indfrielse	2027
ØVRIGE LEDELSESLAG	
Antal afdelingsledere	8
Andel af det underrepræsenterede køn (%)	12,5
Måltal for det underrepræsenterede køn	60/40
- Årstal for indfrielse	2027

SOCIAL

NOTER TIL TABELLERNE

KUNDETILFREDSHED

Kundeservice (skala 1-5): Alle kunder der har været i kontakt med kundeservice pr. mail bliver via returmail spurgt til deres oplevede tilfredshed med sagsbehandling. Målepunkt er opgjort i periode 01.01.23-31.12.23

FORSYNINGSSIKERHED

Varme: Data registreres i beredskabsalarm.dk og aflæses efterfølgende til rapportering. Målepunkt er opgjort i periode 01.01.23-31.12.23

Vand: Manuel indskrivning i Excel regneark. Målepunkt er opgjort i periode 01.01.23-31.12.23

SPONSORATER

18 sponsorater/ 380.000 kr.: Der spørges til tilfredshed i den Kundetilfredshedsundersøgelse som Bornholms Energi & Forsyning gennemfører hvert andet 2 år, hvor vi via en ekstern leverandør spørger et repræsentativt udsnit af kunderne. Der spørges til deres forventninger til, at Bornholms Energi & Forsyning er aktive som sponsorer.

MEDARBEJDERE

Medarbejdertilfredshed: Gennemføres hvert år i samarbejde med Ennova.

Indberetninger til Arbejdstilsynet: Opgjort på baggrund af indberetninger til AT-systemet og defineret som arbejdsulykker med. Målepunkt er opgjort i periode 01.01.23-31.12.23

Sygefravær incl. langtidssygdом (%): Opgjort som den samlede forventede arbejdstid pr.

medarbejder i timer op imod samlet registreret sygdom i 2022 i timer for alle medarbejdere i perioden. Målepunkt er opgjort i periode 01.01.23-31.12.23

Sygefravær excl. langtidssygdом (%): Opgjort som den samlede forventede arbejdstid pr. medarbejder i timer op imod samlet registreret sygdom i 2022 i timer for alle medarbejdere i perioden.

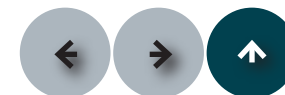
Medarbejdere ansat på øvrige vilkår (%): Tallet er opgjort ved at se på gennemsnitligt antal medarbejdere samlet for 2023 og derefter se på gennemsnitligt antal medarbejder på §56 fordelt over året.

Kønsdiversitet (m/k %): Andelen af kvindelige ansatte i forhold til totalt antal ansatte. Nøgletallet er beregnet på fastansatte i periode 01.01.23-31.12.23

Kønsdiversitet for øvrige ledelseslag (M/K %): Omfattede ledelseslag inkluderer direktør, chefgruppe og ledergruppe

Medarbejderomsætningshastighed: Udregnet ved at tage beskæftigelsesgraden af de medarbejdere der har forladt virksomheden i forhold til antal medarbejdere. * 2021: Salg af El-net Øst.

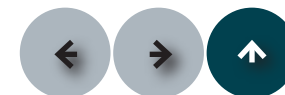
Lønforskel mellem CEO og medarbejdere (x): Lønforskel mellem CEO og medarbejdere = CEO compensation / Median medarbejderløn.

GOVERNANCE

I 2023 tog vi hul på det indledende arbejde med ESG for bedre at forstå, hvilke forventninger vi vil blive mødt af, og hvilke nye krav ESG stiller til os. Her er nogle af de emner, vi på nuværende tidspunkt vurderer, er blandt de mest væsentlige inden for vores virksomheds adfærd: **Samfundsansvar, forventninger til leverandører, kundeambassadør, whistleblowerordning, risikostyring, cybersikkerhed og persondata.**

GOVERNANCE

For Bornholms Energi & Forsyning handler god governance i høj grad om ansvar, ledelse, om at have orden i både eget hus og i eksterne relationer, så vi kan gå forrest som det gode eksempel. Det er en kontinuerlig proces at sikre struktur, processer, dokumenterede forretningsgange og kontroller.

Vi vil i endnu højere grad indarbejde bæredygtighed i disse processer, så bæredygtighed bliver kerne i den måde, vi arbejder på.

Vi ved, at forventningerne til transparens omkring vores ledelsesmæssige forhold ændres i takt med, at EU's rapporteringsstandarder implementeres og "Governance-området" favner bredere. Det omfatter blandt andet et øget fokus på ledelsesstil, virksomhedskultur, bestyrelsessammensætning og vores relationer med eksterne partnere som leverandører og politikere.

I 2023 tog vi hul på det indledende arbejde med ESG for at blive klogere på, hvilke forventninger vi vil blive mødt af, og hvilke nye krav det

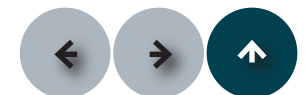
stiller til os. Det arbejder vi videre med i 2024.

Vi tror på, at ansvarlighed er en grundforudsætning for at opnå en bæredygtig omstilling af samfundet.

Samtidig tror vi på, at det både for Bornholms Energi & Forsyning og for samfundet handler om mere end at leve op til det forventede. Vi mener, at vi kan bidrage med mere. Vi har en oprigtig interesse i verden omkring os, og i at finde løsninger, der kan drive omstillingen.

GOVERNANCE

Det handler i høj grad om ansvar, ledelse, om at have orden i både eget hus og i eksterne relationer, så vi kan tåle at gå forrest som det gode eksempel.

GOVERNANCE

VORES ANSVAR

Vi har forpligtet os til at tage samfundsansvar

I 2022 tilsluttede vi os FN's Global Compacts ti principper om ansvarlig og bæredygtig virksomhedsadfærd. Principperne er en god rettesnor for, hvordan vi ønsker at drive virksomhed med fokus på menneske- og arbejdstagerrettigheder, klima og miljø og anti-korruption. I 2023 påbegyndte vi et arbejde for at få en dybere forståelse af vores påvirkning på samfundet på disse områder.

Bornholms Energi & Forsyning er tilsluttet en række organisationers kodeks for good governance, som stiller krav til, hvordan vi driver virksomhed. Det gælder Dansk Fjernvarme, DANVA, GreenPower Denmark, Dansk Affaldsforenings og Danske Vandværker.

LEVERANDØR FORVENTNINGER

Vi har også høje forventninger til vores leverandører

Ligesom vi har høje forventninger til os selv, har vi det også til vores leverandører. I vores samarbejde med leverandører forventer vi derfor, at de efterlever vores adfærdskodeks (Code of Conduct).

I vores Code of Conduct stiller vi krav om, at samarbejdspartnere skal efterleve grundlæggende principper og minimumsgarantier inden for menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, klima/miljø og antikorruption. Vi forventer, at samarbejdet med leverandører om ESG-forhold vil fylde mere fremadrettet i takt med, at vi implementerer nye krav fra EU.

KUNDEAMBASSADØR

Kundeambassadøren behandler kundeklager

Kundeambassadøren kan kontaktes, hvis en kunde føler, at vedkommende har fået en utilfredsstillende behandling af Bornholms Energi & Forsyning. Kundeambassadørens arbejde kan resultere i, at vi ændrer tidligere afgørelser, ændrer regler og processer fremadrettet samt forbedrer den information, vi giver til kunderne.

WHISTLEBLOWER

Ny opdateret whistleblowerordning

I december 2023 blev det lovpligtigt at have en whistleblowerordning. Indtil da havde vi en frivillig ordning, og ved overgangen til den lovpligtige fik den et eftersyn for at sikre, at den lever op til de nye lovkrav. Whistleblowerord-

ningen giver mulighed for, at der kan rettes henvendelse anonymt. Den indledende screening af en henvendelse er udliciteret til et advokatfirma. Hvis det vurderes, at en indberetning falder inden for rammerne af ordningen, vil den blive behandlet af Bornholms Energi & Forsynings whistleblower-team, hvorefter der træffes beslutning om opfølgning af ledelsen.

RISIKOSTYRING

Risikostyring er forankret i hele virksomheden

I 2023 styrkede vi vores arbejde med risikostyring. Bestyrelsen vedtog en risikopolitik og oprettede et risikoudvalg bestående af fire bestyrelsesmedlemmer, direktion og økonomichef. Derudover blev alle afdelinger trænet i implementeringen af risikopolitikken. Når vi vurderer risici, drejer det sig både om strategiske risici,

GOVERNANCE

finansielle risici, operationelle risici og juridiske risici. Et opdateret overblik skal bidrage til, at ledelsen træffer de rigtige beslutninger for Bornholms Energi & Forsyning, så indsats, tid og ressourcer bruges bedst muligt – for både os og vores kunder.

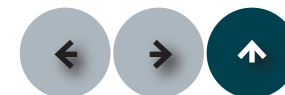
CYBERSIKKERHED

Vi har et kontinuerligt fokus på cybersikkerhed, korrekt behandling af personoplysninger og dataetik. Fra oktober 2024 underlægges vi skærpede krav, når det såkaldte NIS2-direktiv træder i kraft. Det er en vigtig, men også ganske omfattende opgave, så forberedelserne har været i gang fra 2023.

PERSONDATA

Alle medarbejdere trænes i håndtering af persondata

Bornholms Energi & Forsyning opsamler og bearbejder persondata og håndterer en række informationer i forbindelse med forbrug af vand, varme, el og spildevand. Alle medarbejdere trænes i håndtering af personoplysninger.

GOVERNANCE

	2023	MÅLSÆTNING	2022	2021	2020	2019	2018
		2023					
OMDØMME							
Omdømme/ tilfredshed (%)	78	80	73	84	n/a	83	
ETIK OG MORAL							
Kundeambassadør (henvendelser)	2	>3	1	3	3	8	
Forretningsetik / whistleblower	0	0	0	0	0		0
Leverandørstyring / udbud	29	n/a	49	79	24	24	
SIKKERHED							
Persondata / GDPR-kursus (%)	91	100	*n/a	95	99	99	
ØVERSTE LEDELSESLAGS TILSTEDEVÆRELSE							
Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder (%)	90	n/a	97	n/a	n/a	n/a	

*Nyt system lanceret ult. 2022

GOVERNANCE

OMDØMME/ TILFREDSHED (%)

Der spørges til tilfredshed i den kundetilfredshedsundersøgelse som Bornholms Energi & Forsyning gennemfører hvert andet 2 år, hvor vi via en ekstern leverandør spørger et repræsentativt udsnit af kunderne

ETIK OG MORAL

Kundeambassadør (henvendelser): Vi optæller manuelt de sager, der sendes til den specifikke mailadresse, som omhandler kundeambassadøren. Målepunkt er opgjort i periode 01.01.23-31.12.23

FORRETNINGSETIK

Whistleblower: Der er fastsatte processer og SLA ved indberetninger på Whistleblowerordningen. Ordningen er varetaget af ekstern leverandør med dertilhørende rapporteringsmodul. Målepunkt er opgjort i periode 01.01.23-31.12.23

Leverandørstyring / udbud: Opgjort på baggrund af antal udbud efter EU-regler, udbudsbekendtgørelsen eller tilbudsloven i vand, varme og spildevand. Målepunkt er opgjort i periode 01.01.23-31.12.23.

SIKKERHED

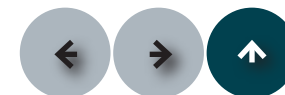
Persondata / GDPR-kursus (%): . I 2023 er der 129 gennemførte træningsforløb. Der følges op på samtlige medarbejdere, herunder ny-ansatte. Data fra IT holdes op mod HR data, og samtlige medarbejdere der har haft ansættelsesforhold perioden.

ØVERSTE LEDELSESLAG

Bestyrelsens kønsdiversitet (m/k %): Bestyrelsens kønsdiversitet = ((kvindelige bestyrelsesmedlemmer) / (alle bestyrelsesmedlemmer)) * 100.

Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder (%): (Sum(Antal bestyrelsesmøder hvor man har været til stede per bestyrelsesmedlem)/(Antal bestyrelsesmøder * Antal bestyrelsesmedlemmer)) * 100

Medl. i øverste ledelseslag u./medarb.v.rep
Bestyrelsen ekskl. medarbejdervalgte repræsentanter

BÆREDYGTIG ARBEJDSPLADS

Bæredygtighed handler blandt andet om langsigtede investeringer, omstilling af drift, energieffektiviseringer og etablering af rammer der giver gode medarbejderforhold og sikkerhed på arbejdspladsen.

Men det handler også om opmærksomhed, rutiner og kultur. Bæredygtighed omfatter også initiativer og handlinger, der hurtigt kan mærkes i hverdagen – og hvor alle kan byde ind. Og selvom de små interne tiltag kan virke mindre betydningsfulde i det store perspektiv, er de en vigtig del af at skabe en virksomhedskultur, hvor bæredygtighed står centralt i stort og småt. Bæredygtighed udspringer af hverdagspraksisser og kultur.

Arbejdet med intern bæredygtighed ser vi som en investering. En mere bæredygtig virksomhed kan spare penge, give stærkere konkurrencekraft og skabe en mere attraktiv arbejdsplads for nuværende og fremtidige kollegaer.

Vi tror på, at de fleste medarbejdere gerne vil kunne fortælle til familiefesten, at de arbejder et sted, der tager bæredygtighed alvorligt.

Bæredygtighed på arbejdspladsen er mange ting. I slutningen af 2023 spurgte vi alle medarbejderne, hvilke tiltag, de ser som vigtige. I slutningen af 2023 var der fremkommet et overflødigshorn af gode forslag om stort og småt.

Vi tror også på, at man ved at have en arbejdsdag med små bæredygtige initiativer og rutiner, får bæredygtighed og ESG mere under huden og derved lettere får øje på, hvordan man - overordnet og på tværs af organisationen - selv kan medvirke til at skabe en mere bæredygtighed forretning. De første lavthængende frugter er implementeret eller klar til hurtig implementering i 2024.

Det gælder blandt andet elcykler, når vi skal køre ærinder eller fra den ene lokation til den næste og bedre lademuligheder for de medarbejdere, der kører til arbejde i elbil.

I starten af 2024 vil øvrige ideer blive omsat til en handleplan for intern bæredygtighed, hvor der laves en tidslinje for, hvornår hvilke indsatser skal prioriteres.

BÆREDYGTIG ARBEJDSPLADS

Vi tror på, at de fleste medarbejdere gerne vil kunne fortælle til familiefesten, at de arbejder et sted, der tager bæredygtighed alvorligt.

ESG OG FREMTIDEN

ESG er kommet for at blive og bæredygtighed bliver en del af fremtiden for alle virksomheder. Vi ser ind i en fremtid med større forventninger og krav fra både kunder, medarbejdere og banker.

EU har allerede etableret et stærkt juridisk framework under ESG, og vi forventer at kravene bliver udvidet og strammet fremadrettet.

Det betyder, at ESG får en mere grundlæggende betydning for vores virksomhed på den lange bane. Det er et krav, at vi bliver endnu dygtigere til at arbejde med ESG. Vi hilser udviklingen velkommen og føler os godt rustet.

Næste regnskabsår kommer til at byde på en videre udvikling inden for ESG

Vi skal først og fremmest færdiggøre vores dobbelt væsentlighedsanalyse, så vi på oplyst grundlag kan drive arbejdet med bæredygtighed i en prioriteret retning. Når vi ved, hvad der er mest væsentligt for os, skal vi se på, hvordan vi arbejder med områderne i dag, sætte konkrete målsætninger dér, hvor vi ikke har det, og få strukturer og processer på plads, så vi kan omsætte prioriteter til handling og reel værdiskabelse.

I 2024 får vi også klarhed over, hvilke ESG-data

vi skal have med i årsrapporten fra regnskabsår 2025.

Vi forventer, at der er en del oplysninger, vi for indeværende ikke kan rapportere på - enten fordi vi ikke har data, eller fordi vi skal samle eller opgøre data på en anden måde. Når vi har det overblik, laver vi plan for, hvordan vi kommer i mål, så vi er klar til 2025.

Vi forventer at se mere samarbejde og mere vidensdeling om ESG blandt virksomheder. Ikke mindst fordi "mine gode data er dine gode data", men også fordi vi i praksis ofte opnår de bedste løsninger, når vi samarbejder og videndeler.

Som stor virksomhed på Bornholm vil vi gerne gå forrest og fortælle omverdenen, hvordan vi arbejder med ESG.

For vi skal både turde vise, hvor det er svært, og hvor det går godt.

Og vi skal fortsat klæde vores medarbejdere på, så vi kan indlejre ESG i alt, hvad virksomheden gør. Vi tror på, at hvis vi får ESG ud og leve i vores organisationen, skaber vi den største forandring.

FREMTIDEN OG ESG

Vi forventer at se mere samarbejde og mere vidensdeling om ESG blandt virksomheder. Ikke mindst fordi 'mine gode data er dine gode data', men også fordi vi i praksis ofte opnår de bedste løsninger, når vi samarbejder og vidensdeler.

KØNSMÆSSIG SAMMENSÆTNING

Bornholms Energi & Forsyning arbejder bevidst og kontinuerligt på at sikre en mere ligelig kønsmæssig fordeling i hele organisationen.

Opgaven er ikke nødvendigvis nem og lige til, da store dele af vores virksomhed kræver håndværksmæssige kompetencer - altså typiske mandefag. Det kan give et skævt rekrutteringsgrundlag også i forhold til ledergruppen.

Bornholms Energi & Forsynings øverste ledelseslag (bestyrelsen) består af 12 medlemmer, hvoraf de otte er valgt af generalforsamlingen.

Bestyrelsen omfatter seks medlemmer, som er politisk udpegede og to forsyningsfaglige medlemmer. Derudover består bestyrelsen af fire medarbejderrepræsentanter.

I henhold til §99b indgår de medarbejdervalgte repræsentanter ikke i opgørelsen.

Bornholms Energi & Forsyning har imidlertid valgt også at opstille måltal for den samlede bestyrelse. Bestyrelsen udgøres af fire kvindelige medlemmer og otte mandlige medlemmer. Bestyrelsen uden medarbejderrepræsentanter består af 8 medlemmer (50pct./50 pct.) og opnår

herved en ligelig kønsfordeling jf. §99b.

Bestyrelsens sammensætning indfrier dermed måltallet om en ligelig kønssammensætning med en fordeling på 60 pct./40 pct. jf. Erhvervsstyrelsens oversigt over en ligelig kønsfordeling.

De øvrige ledelseslag (første og andet ledelseslag) udgøres af henholdsvis direktion og chefgruppe, som i 2023 talte i alt ni medlemmer, heraf to kvindelige chefer (78 pct./22 pct.).

De to kvindelige chefer indtrådte i chefgruppen i 2023 og er et væsentligt skridt mod indfrielsen af måltallet om ligelig kønssammensætning.

Udover de lovpligtige måltal har Bornholms Energi & Forsyning valgt at opstille måltal for det tredje ledelseslag (afdelingsledere). I 2023 var der otte afdelingsledere, heraf en kvindelig leder (13 pct./87 pct.).

Der var ingen udskiftning i tredje ledelseslag i 2023. I første kvartal 2024 er der ansat to nye afdelingsledere, som begge er kvinder, hvilket dermed er et skridt mod en mere ligelig køns-

DEFINITION AF LEDELSESNIVEAUER

Øverste ledelsesorgan

Bestyrelse.

Første ledelsesniveau

Direktion og personer på samme organisatoriske ledelsesniveau.

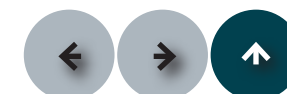
Andet ledelsesniveau

Personer med personaleansvar, som refererer direkte til første ledelsesniveau.

Tredje ledelsesniveau

Personer med personaleansvar, som refererer direkte til andet ledelsesniveau.

Organisationen

KØNSMÆSSIG SAMMENSÆTNING

sammensætning. For alle ledelseslag er der måltal om en ligelig kønssammensætning (60 pct./40 pct.) i 2027, som også er det år, måltallet forventes indfriet.

For at fremme den ligelige kønssammensætning vedtog bestyrelsen i 2023 en politik for diversitet, inklusion og ligestilling, som sætter rammerne for arbejdet. I 2024 udarbejdes en handleplan for implementeringen af politikken, men allerede i 2023 var der fokus på diversitet i forbindelse med nyansættelser i hele rekrutteringsprocessen fra formulering af jobopslag til udvælgelse af kandidater.

Politik for diversitet, ligestilling og inklusion

Bestyrelsen vedtog i 2023 en politik for diversitet, ligestilling og inklusion. Bestyrelsen vedtog i den forbindelse måltal for kønsfordeling i bestyrelsen samt i vores ledelseslag.

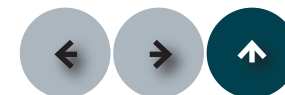
I bestyrelsen lever kønssammensætningen op til målet om en ligelig fordeling (60-40).

Generelt skal der dog arbejdes for en mere

ligelig kønsbalance i vores ledelseslag samt i de afdelinger, der i dag er mere homogent sammensat. Bestyrelsen vedtog i samme forbindelse måltal for antal elever, lærlinge og ansatte på øvrige vilkår.

Ligestilling og diversitet: Rekruttering af nye medarbejdere

Vi har i 2023 haft fokus på at sikre et så bredt ansøgerfelt som muligt. Blandt andet ved bedst at producere jobannoncer til en bred målgruppe – for eksempel gennem valg af og refleksioner over jobannoncens indhold. Hvor det var muligt, inviterede vi en mere divers gruppe af kandidater til samtale.

KØNSMÆSSIG SAMMENSÆTNING

	2023	2024	2025	2026	2027
ØVERSTE LEDELSESORGAN					
Bestyrelsen (inkl. medarb.v.rep.)					
Antal medlemmer	12				
Kønsfordeling m/k (%)	60/40				
Måltal m/k %	60/40				
Årstal for forventet indfrielse	2027				
Bestyrelsen (uden medarb.v.rep.)					
Antal	8				
Kønsfordeling m/k (%)	50/50				
ØVRIG LEDELSESNIVEAU (1+2)					
Direktion og chefgruppe	9				
Kønsfordeling m/k (%)	78/22				
Måltal m/k %	60/40				
Årstal for forventet indfrielse	2027				

LEDELSESPÅTEGNING

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for Bornholms Energi & Forsyning Holding A/S for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2023 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter samt af koncernens pengestrøm for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023.

Det er endvidere vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Rønne, den 05.04.2024

Direktion

_____
Claus Michael Andersen

Bestyrelsen

_____
Helle Munk Ravnborg,
forperson

_____
Lars Bentzon Goldschmidt

_____
Ulla Röttger

_____
Kim Ager Westh
(Medarbejdervalgt)

_____
Linda Kofoed Persson,
næstformand

_____
Kirstine van Sabben

_____
Torben Kofod Ager

_____
Kasper Gjelstrup Juel-Berg
(Medarbejdervalgt)

_____
Mikael Benzon

_____
Jacob Brønnum

_____
Jørn Hansen. Westh
(Medarbejdervalgt)

_____
Mads Ville Flinch Markussen
(Medarbejdervalgt)

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS PÅTEGNING

Til kapitalejeren i Bornholms Energi & Forsyning Holding A/S

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Bornholms Energi & Forsyning Holding A/S for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis for såvel koncernen som selskabet, samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2023 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1.

januar - 31. december 2023 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet" (herefter benævnt "regnskaberne"). Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed. Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med International Ethics Standards Board

for Accountants' internationale retningslinjer for revisors etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code.

Fremhævelse af forhold i regnskabet

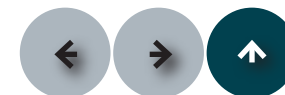
Vi henleder opmærksomheden på note 2 i koncern- og årsregnskabet, som beskriver den væsentlige usikkerhed, der er forbundet med udfaldet af den igangværende tvist mellem Rønne Varme A/S og datterselskabet Bornholms El-Produktion A/S. Vores konklusion er ikke modificeret vedrørende dette forhold.

Ledelsens ansvar for regnskaberne

Ledelsen har ansvaret for udarbej-

delsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde regnskaberne uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskaberne er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskaberne på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS PÅTEGNING

Revisors ansvar for revisionen af regnskaberne

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskaberne som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdekke væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af regnskaberne.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationa-

le standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskaberne, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstæn-

dighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.

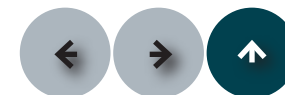
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.

- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskaberne på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskaberne eller, hvis sådanne oplysninger ikke er

tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusion er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskaberne, herunder noteoplysningerne, samt om regnskaberne afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS PÅTEGNING

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen. Vores konklusion om regnskaberne omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskaberne er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskaberne eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med regnskaberne og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

København, den 05. april 2024

EY Godkendt Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 30 70 02 28

Michael N. C. Nielsen
statsaut. revisor
mne26738

Morten Østerkjærhus
statsaut. revisor
mne45930

HOVED- OG NØGLETAL FOR KONCERNEN

	2023	2022	2021	2020	2019
Hovedtal (t.kr.)					
Nettoomsætning	518.435	671.611	432.687	430.593	518.178
Resultat af primær drift	32.114	63.931	55.789	5.263	103.574
Resultat af finansielle poster	46.254	-28.564	-23.860	-21.087	-35.917
Årets resultat	83.269	35.214	266.538	-10.723	76.408
Balancesum	3.071.386	3.072.450	3.053.099	2.937.329	3.008.322
Investeringer i materielle anlægsaktiver	79.585	67.935	85.241	62.277	86.535
Egenkapital	2.242.335	2.135.464	2.138.246	1.844.724	1.855.580
Nøgletal					
Overskudsgrad	7,1 %	10,3 %	63,1 %	2,4 %	0,0 %
Afkastningsgrad	1,0 %	2,1 %	1,9 %	0,2 %	3,4 %
Egenkapitalforrentning	3,8 %	1,6 %	13,4 %	-0,6 %	4,2 %

Der henvises til definitioner og begreber under anvendt regnskabspraksis.

LEDELSENS BERETNING

VIRKSOMHEDENS VÆSENTLIGSTE AKTIVITETER

Bornholms Energi & Forsyning Holding A/S er en multiforsyningsvirksomhed, der er 100% ejet af Bornholms Regionskommune. Koncernens formål er at drive henholdsvis elproduktionsvirksomhed, varmeproduktion- og varmedistributionsvirksomhed, elhandelsvirksomhed, vand- og spildevandforsyningsvirksomhed samt anden virksomhed, der har tilknytning hertil, og som kan udøves inden for rammerne af lovgivningen, herunder kommunalfuldmagten.

USÆDVANLIGE FORHOLD, SOM HAR PÅVIRKET ÅRSREGNSKABET

Fortsat varmetvist med Rønne Varme A/S

Rønne Varme A/S har tidligere år anmeldt Bornholms El-Produktion A/S' omkostningsbestemte varmepris for Forsyningstilsynet, og gjort gældende, at den var i strid med varmforsyningsloven.

Rønne Varme A/S gjorde herunder indsigelse mod indregningen af underdækning i varmeprisen og mod de omkostningsfordelinger, som Bornholms El-Produktion A/S anvendte. I et høringsudkast til afgørelse fra december 2019, gav Forsyningstilsynet Bornholms El-Produktion A/S fuldt medhold i, at selskabet kunne indregne under-

dækninger opstået i 2017 og 2018 i den fremadrettede varmepris, og dermed, at Rønne Varme A/S ligeledes skulle dække omkostningerne til varmen i den periode, hvor den gamle varmeaftale stadig var gældende.

Forsyningstilsynet udsendte i juli 2023 et udkast til en afgørelse om Bornholms El-Produktion A/S' priser for varme fra blok 6. Af udkastet til afgørelsen fremgår blandt andet, at Forsyningstilsynet finder, at Bornholm El-Produktion A/S' anvendte fordelingsnøgler for faste omkostninger og brændselsomkostninger samt for afskrivninger og finansieringsomkostninger ved ombygningen af blok 6 er urimelige. Det fremgår ikke af afgørelsesudkastet, hvordan Bornholms El-Produktion A/S' omkostninger i stedet skal fordeles. Dette er ifølge afgørelsesudkastet overladt til parterne at aftale.

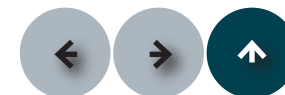
Det fremgår heller ikke klart af afgørelsesudkastet, om afgørelsen

tilsigtes at have tilbagevirkende kraft, og om Bornholms El-Produktion A/S' omkostningsfordeling derfor skal ændres med virkning fra oktober 2018. Dette kan – udover en fremadrettet ændring af varmepriserne – føre til, at der opstår en væsentlig overdækning, som skal tilbageføres til Rønne Varme A/S over de fremtidige varmetakster.

Rønne Varme A/S har desuden taget tilbagesøgningsforbehold.

Bornholms El-Produktion A/S har afgivet hørings svar med væsentlige bemærkninger til afgørelsesudkastet. Det forventes at Forsyningstilsynet træffer en samlet afgørelse i sagen i 2024, som begge parter vil kunne indbringe for Energiklagenævnet.

Der henvises endvidere til Note 2 "Usikkerhed om indregning og måling".

LEDELSENS BERETNING

UDVIKLING I AKTIVITETER OG ØKONOMISKE FORHOLD

Koncernens resultatopgørelse for 2023 udviser et overskud på 83.269 t.kr. mod et overskud på 35.214 t.kr. sidste år. Koncernens balance pr. 31. december 2023 udviser en egenkapital på 2.242.335 t.kr.

Årets resultat for 2023 er højere end forventet, særligt på grund af et positivt urealiseret afkast på kapitalforvaltning i Bornholms Energi & Forsyning Holding A/S, men også på grund af et positivt resultat af elhandelsforretningen i Bornholms Energi A/S samt et positivt resultat på elproduktionen i Bornholms El-Produktion A/S.

Ledelsen anser årets resultat for tilfredsstillende.

BORNHOLMS ENERGI & FORSYNING HOLDING A/S

Moderselskabets resultatopgørelse for 2023 udviser et overskud på 83.269 t.kr. sammenlignet med et overskud i 2022 på 35.214 t.kr. Koncernens balance pr. 31. december 2023 udviser en egenkapital på 2.242.335 t.kr.

I 2022 indgik Bornholms Energi & Forsyning Holding A/S kapitalforvaltningsaftaler, med et formål om en langsigtet pleje af selskabets finansielle aktiver. Værdien af selskabets finansielle aktiver indgår til dagsværdi på balancedagen, og udviser samlet set et afkast i 2023 på 55.501 t.kr. Det er særligt positivt drevet af udviklingen på det globale aktiemarked samt af den positive udvikling på det danske obligationsmarked.

Derudover er resultatet påvirket som en følge af en værdiregulering på kapitalandelene i koncernens datterselskaber.

BORNHOLMS ENERGI A/S

Virksomhedens resultatopgørelse for 2023 udviser et overskud på 16.233 t.kr. mod et underskud på 7.756 t.kr. sidste år. Virksomhedens balance pr. 31. december 2023 udviser en egenkapital på 25.714 t.kr. Pr. 31. december 2022 var selskabets egenkapital negativ med 14.469 t.kr., hvor der i den negative egenkapital indgik en reserve for sikringstransaktioner med negativ værdi på 27.035 t.kr. Den negative værdi på sikringstransaktionerne blev i 1. kvartal i 2023 genetableret i takt med at kunderne aftog de sikrede mængder.

Årets resultat er særligt positivt påvirket af indregning af afdækningsrisici og efterslæb fra det negative resultat i 2022.

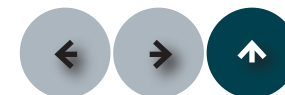
BORNHOLMS EL-PRODUKTION A/S

Virksomhedens resultatopgørelse for 2023 udviser et overskud på 17.996 t.kr. mod et overskud på 52.582 t.kr. sidste år. Virksomhedens balance pr. 31. december 2023 udviser en egenkapital på 252.652 t.kr.

Årets positive resultat er påvirket af salg af el på det kommercielle elmarked, hvor selskabet i året blandt andet har indgået en ny aftale med en systemaggregator om at optimere indmelding af eksisterende aktiver på systemydelsesmarkedet.

Salget af årets elproduktion har været faldende ift. 2022 og har været påvirket af faldende elspotpriser. Den gennemsnitlige afregnede elspotpris udgjorde i 2023 478 kr./Mwh, mod 1.367 kr./Mwh i 2022.

Twisten med Rønne Varme A/S (også beskrevet ovenfor under usædvanlige forhold) omkring en ombygning af kraftvarmeværket be-

LEDELSENS BERETNING

sluttet i 2015, er fortsat ind i 2023, og der udestår stadig en endelig afgørelse af den tilbageværende sag anmeldt til Forsyningstilsynet.

Selskabet har i 2023 investeret 3.389 t.kr. i materielle anlægsaktiver.

BORNHOLMS ENERGI & FORSYNING A/S

Virksomhedens resultatopgørelse for 2023 udviser et overskud på 2.177 t.kr. mod et overskud på 2.361 t.kr. sidste år.

Virksomhedens balance pr. 31. december 2023 udviser en egenkapital på 27.315 t.kr.

Årets resultat er primært drevet af avance på solgte timer til koncernens selskaber på markedsmessige vilkår. Timer solgt til Bornholms Vand A/S og Bornholms Spildevand A/S er sket på omkostningsdækkende basis. Viderefaktureret lønomkostninger til andre koncernselskaber præsenteres under andre eksterne omkostninger. Der henvises ligeledes til beskrivelsen under anvendt regnskabspraksis i årsregnskabet.

Selskabet har i 2023 investeret 624 t.kr. i materielle anlægsaktiver.

BORNHOLMS VAND A/S

Virksomhedens resultatopgørelse for 2023 udviser et overskud på 4.838 t.kr. mod et underskud på 393 t.kr. sidste år.

Virksomhedens balance pr. 31. december 2023 udviser en egenkapital på 238.338 t.kr.

Selskabets indtægter fra faste og variable bidrag er dermed realiseret på niveau sammenlignet med 2022.

Selskabets omkostninger er også realiseret på niveau med 2022. Årets resultat er positivt påvirket af indtægter fra sambeskatningsbidraget vedrørende 2022 og 2023.

Selskabet har i 2023 investeret 14.703 t.kr. i materielle anlægsaktiver.

BORNHOLMS VARME A/S

Selskabets resultatopgørelse for 2023 udviser, som følge af "hvile-i-sig-selv" princippet et resultat på 0 t.kr. Selskabets balance pr. 31. december 2023 udviser en egenkapital på 500 t.kr.

Årets resultat for 2023, før regulering af over-/underdækning og før skat, udgør -5.963 t.kr. mod -8.465 t.kr. sidste år, og er positivt påvirket af en mindre stigning i de afsatte mængder, herunder også som følge af kundetilgang, samt af nye indtægter fra salg af frekvensydelse på elmarkedet på 2 af selskabets reserve-elpatroner.

Selskabet har i 2023 investeret 14.206 t.kr. i materielle anlægsaktiver.

LEDELSENS BERETNING

BORNHOLMS SPILDEVAND A/S

Virksomhedens resultatopgørelse for 2023 udviser et overskud på 11.326 t.kr. mod et overskud på 6.864 t.kr. sidste år.

Virksomhedens balance pr. 31. december 2023 udviser en egenkapital på 1.090.685 t.kr.

Selskabets indtægter fra faste og variable bidrag er dermed realiseret på niveau sammenlignet med 2022. Selskabets omkostninger blev realiseret over 2022 som følge af generelle prisstigninger. Derudover er årets resultat positivt påvirket af indtægter fra sambeskatningsbidraget vedrørende 2022 og 2023.

Selskabet har i 2022 investeret 46.663 t.kr. i materielle anlægsaktiver.

ÅRETS RESULTAT I FORHOLD TIL TIDLIGERE UDMELDTE FORVENTNINGER

Ledelsen forventede i 2022 at realisere en samlet koncernomsætning i størrelsesordenen 745.000 - 765.000 t.kr., som følge af uændrede aktivitetsniveauer på tværs af koncernens selskaber samt et koncernresultat, korrigeret for eventuelle særlige poster og forhold, i niveauet 50.000 - 54.000 t.kr.

Koncernes resultat for 2023 er realiseret højere end den udmeldte forventning samtidig med at den realiseret omsætning var under den udmeldte forventning. Udviklingen kan tilskrives aktiviteterne som beskrevet ovenfor.

FORVENTET UDVIKLING I 2024

I 2024 forventes den samlede koncernomsætning at blive realiseret i størrelsesordenen 505.000 - 525.000 t.kr., som følge af uændrede aktivitetsniveauer på tværs af koncernens selskaber. Koncernens samlede resultat i 2024, korrigeret for eventuelle særlige poster og forhold, forventes at udgøre 47.000 - 57.000 t.kr.

USIKKERHED VED INDREGNING OG MÅLING

I løbet af 2019, 2020 og 2021 varslede Rønne Varme A/S nye sagsanlæg mod Bornholms EI-Produktion A/S og anmeldte en række sager til Forsyningstilsynet og andre myndigheder. Ved udgangen af 2023 er den

eneste tilbageværende sag Rønne Varme A/S' klage til Forsyningstilsynet over varmeprisen, hvor der forventes en endelig samlet afgørelse i 2024.

Udfaldet af den verserende sag, der er anmeldt til Forsyningstilsynet, kendes ikke endnu. Det er ledelsens vurdering, at det er mest sandsynligt, at udfaldet ikke vil påvirke selskabet negativt i betydeligt omfang, og at årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse hermed. Et eventuelt negativt udfald for Bornholms EI-Produktion A/S vil eventuelt kunne påvirke den fremadrettede indtjening i selskabet og dermed værdiansættelsen af selskabets anlægsaktiver samt selskabets opkrævning af tidligere års underdækninger.

LEDELSENS BERETNING

BEGIVENHEDER EFTER BALANCEDAGEN

Der er efter regnskabsårets afslutning ikke indtruffet begivenheder, som væsentligt vil kunne påvirke selskabets finansielle stilling.

FINANSIELLE RISICI OG BRUG AF FINANSIELLE INSTRUMENTER

Driftsmæssige risici

Det er ledelsens vurdering, at koncernen ikke er disponeret for særlige driftsrisici ud over almindeligt forekommende risici i de brancher, som selskaberne opererer i.

Renterisici

Koncernen har ingen særlige renterisici. Koncernens rentebærende gæld er i al væsentlighed fastforrentet.

REDEGØRELSE FOR DATAETIK

I nærværende politik beskrives Bornholms Energi & Forsynings tilgang til, og arbejde med, dataetik, jf. årsregnskabslovens § 99 d.

Hos Bornholms Energi & Forsyning arbejder vi aktivt med dataetik i forbindelse med behandlingen af data og særligt ved udbredelsen af it-understøttet databehandling. Dataetik anser vi for at dække over alle etiske overvejelser, der kan være forbundet med behandlingen af data. Dataetik strækker sig således ud over de rammer for databehandling, som lovgivningen opstiller. Af den grund er det vigtigt for os at have, kende og følge nærværende politik for dataetik.

Behandling af data i Bornholms Energi & Forsyning

Vi behandler både personhenfø-

bare (persondata) og ikke-personhenførbare data i Bornholms Energi & Forsyning. Som virksomhed er vi kategoriseret som en del af den samfundskritiske infrastruktur og behandler derfor blandt andet samfundskritiske data. Vi behandler hovedsageligt persondata i forbindelse med administration af kundeforhold og personale, statistiske formål, benchmarking, markedsføring, lovpligtige indberetninger til offentlige myndigheder, udviklings- og forskningsprojekter og sagsbehandling i forbindelse med ansættelser.

Hos Bornholms Energi & Forsyning arbejder vi kontinuerligt på at sikre høj forsyningssikkerhed, ligesom vi løbende arbejder på at udvikle vores produkter i lyset af forbrugernes og det omkringliggende samfunds ønsker og forventninger. Øget digitalisering er en forudsætning for at kunne understøtte dette arbejde. Med digitalisering

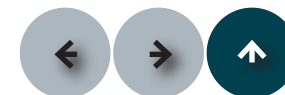
følger bedre og mere effektiv databehandling, men også en øgning i mængden og anvendelsen af data. Det stiller krav til os som databehandler.

Dataetiske principper i

Bornholms Energi & Forsyning

Vi forpligter os til at overholde følgende dataetiske principper:

- Vi behandler kun data, hvor vi har lovhjemmel hertil eller på baggrund af indhentet samtykke,
- Vi behandler kun data, som vi har behov for ud fra princippet om dataminimering,
- Vi ønsker at være gennemsigtige i vores behandling af data,
- Vi behandler data med en høj grad af fortrolighed og integritet,
- Vi sørger løbende for at uddanne ansatte i databehandling blandt andet gennem afvikling af awareness kampagner

LEDELSENS BERETNING

Bornholmernes forsyningselskab

Det er vigtigt for Bornholms Energi & Forsyning at behandle data om kunder, ansatte og samarbejdspartnere respektfuldt og med stor integritet. Det er derfor et løbende fokus, at vi stiller høje krav til os selv om forsvarlig indsamling, behandling og opbevaring af data.

Vi er bornholmernes forsyningselskab, hvorfor det er vigtigt for os at leve op til vores forpligtelser over for det bornholmske samfund, også inden for dataetik.

Bornholms Energi & Forsyning og AI

I 2023 fik Bornholms Energi & Forsyning et etableret en politik for AI: "Retningslinjer for brug af AI i Bornholms Energi & Forsyning."

Hovedprincipperne er, at

- Medarbejderne gerne må bruge AI, men alene som et supplerende

værktøj og ikke som erstatning for en professionel, faglig bedømmelse eller opgaveudførelse i øvrigt.

- AI-systemer skal bruges i overensstemmelse med gældende lovgivning og inden for rammerne af Bornholms Energi & Forsynings øvrige politikker, herunder privatlivspolitikker.

Med det in mente skal AI-systemer bruges med omtanke og kun til opgaver/på områder, hvor man som bruger har mulighed for at kvalitetssikre output og vurdere, om outputtet er sandt.

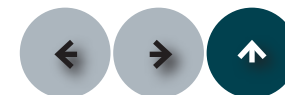
Der er fastsat følgende begrænsninger på, hvilke oplysninger man ikke må dele med AI-systemer:

- personoplysninger (på dig selv, andre medarbejdere i Bornholms Energi & Forsyning eller kunder mv.)
- virksomhedsoplysninger (om Born-

holms Energi & Forsyning, samarbejdspartnere, kunder, leverandører mv.)

- fortrolige oplysninger (økonomiske oplysninger, forretningskritiske oplysninger, kodning mv.)
- adgange til om Bornholms Energi & Forsynings systemer eller databaser.

Det er IT-arkitekturudvalget der udarbejder retningslinjerne og digitaliseringsudvalget, der godkender dem.

RESULTATOPGØRELSE

T. KR.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED		NOTE
	2023	2022	2023	2022	
Nettoomsætning	518.435	671.611	0	0	3
Arbejde udført for egen regning og opført under aktiver	5.455	3.901	0	0	
Andre driftsindtægter	12.985	7.879	2.598	2.423	
Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer	-247.396	-393.810	0	0	
Andre eksterne omkostninger	-75.563	-62.949	-15.827	-9.328	4
Bruttoresultat	213.916	226.632	-13.229	-6.905	
Personaleomkostninger	-80.783	-64.839	-2.222	-2.423	5
Af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver	-88.034	-89.984	0	0	
Andre driftsomkostninger	- 8.072	-2.503	-2.000	0	
Resultat før finansielle poster	37.027	69.306	-17.451	-9.328	
Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder	0	0	52.571	53.658	
Finansielle indtægter	62.823	1.512	57.255	146	6
Finansielle omkostninger	-16.569	-30.076	-829	-13.522	7
Resultat før skat	83.281	40.742	91.546	30.954	
Skat af årets resultat	-12	-5.528	-8.277	4.260	8
Årets resultat	83.269	35.214	83.269	35.214	

BALANCE

AKTIVER (t. kr.)	KONCERN		MODERVIRKSOMHED		NOTE
	2023	2022	2023	2022	
Anlægsaktiver					
Immaterielle anlægsaktiver					10
Software	526	1.050	0	0	
CO2-kvoter	2.982	4.964	0	0	
	3.508	6.014	0	0	
Materielle anlægsaktiver					11
Grunde og bygninger	127.915	133.712	0	0	
Produktionsanlæg og maskiner	326.420	713.845	0	0	
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	21.220	18.262	0	0	
Distributionsanlæg	1.565.201	1.197.748	0	0	
Materielle anlægsaktiver under udførelse	37.691	22.034	0	0	
	2.078.447	2.085.601	0	0	
Finansielle anlægsaktiver					12
Kapitalandele i dattervirksomheder	0	0	1.635.204	1.603.186	
Andre værdipapirer og kapitalandele	50	50	0	0	
	50	50	1.635.204	1.603.186	
Anlægsaktiver i alt	2.082.005	2.091.665	1.635.204	1.603.186	

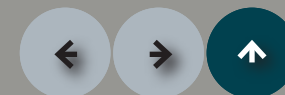
BALANCE

AKTIVER (t. kr.)	KONCERN		MODERVIRKSOMHED		NOTE
	2023	2022	2023	2022	
Omsætningsaktiver					
Varebeholdninger					
Råvarer og hjælpematerialer	67.054	69.491	0	0	
	67.054	69.491	0	0	
Tilgodehavender					
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	36.917	30.150	17	0	
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	0	0	44.023	10.285	
Udskudte skatteaktiver	858	7.625	0	0	16
Tilgodehavende sambeskatningsbidrag	0	0	0	20.634	
Andre tilgodehavender	42.509	76.254	2.084	563	
Klimatilpasningsprojekter	9.131	9.634	0	0	
Periodeafgrænsningsposter	4.683	8.937	0	0	13
Tidsmæssige forskelle i forbrugerbetalinger (varme)	56.275	38.770	0	0	
	150.373	171.370	46.124	31.482	
Værdipapirer og kapitalandele	567.765	512.778	567.765	512.778	
Likvide beholdninger	204.189	227.146	163.510	174.515	
Omsætningsaktiver i alt	989.381	980.785	777.399	718.775	
AKTIVER I ALT	3.071.386	3.072.450	2.412.603	2.321.961	

BALANCE

PASSIVER (t. kr.)	KONCERN		MODERVIRKSOMHED		NOTE
	2023	2022	2023	2022	
Egenkapital					
Aktiekapital	10.001	10.001	10.001	10.001	15
Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode	0	0	869.146	822.655	
Reserve for sikringstransaktioner	-3.085	-27.035	0	0	
Øvrige reserver	20.000	20.000	20.000	20.000	
Overført resultat	2.215.419	2.132.498	1.343.188	1.282.808	
Egenkapital i alt	2.242.335	2.135.464	2.242.335	2.135.464	
Hensatte forpligtelser					
Pensioner og lignende forpligtelser	1.275	1.466	473	569	
Andre hensatte forpligtelser	53.950	53.950	0	0	
Hensættelser vedr. kapitalandele i tilknyttede virksomheder	0	0	0	14.470	12
Hensatte forpligtelser i alt	55.225	55.416	473	15.039	18
Gældsforpligtelser					
Langfristede gældsforpligtelser					17
Gæld til realkreditinstitutter	30.426	31.930	0	0	
Leasingforpligtelser	689	1.247	0	0	
Kreditinstitutter i øvrigt	528.871	568.244	0	0	

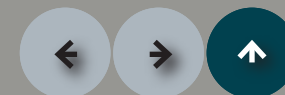
BALANCE

PASSIVER (t. kr.)	KONCERN		MODERVIRKSOMHED		NOTE
	2023	2022	2023	2022	
Klimatilpasningsprojekter	8.618	9.131	0	0	
Overdækning	3.565	0	0	0	14
Periodeafgrænsningsposter	35.878	35.389	0	0	20
	608.047	645.941	0	0	
Kortfristede gældsforpligtelser					
Kortfristet del af langfristede gældsforpligtelser	42.395	42.178	0	0	17
Gæld til banker	481	3.654	0	0	
Modtagne forudbetalinger fra kunder	0	22.918	0	0	
Reguleringsmæssig overdækning	17.685	2.341	0	0	14
Leverandører af varer og tjenesteydelser	69.473	101.723	883	1.208	
Gæld til tilknyttede virksomheder	0	0	160.356	154.319	
Skyldig sambeskatningsbidrag	0	0	8.556	15.550	
Anden gæld	33.442	60.393	0	381	21
Periodeafgrænsningsposter	2.303	2.422	0	0	20
	165.779	235.629	169.795	171.458	
Gældsforpligtelser i alt	773.826	881.570	169.795	171.458	
PASSIVER I ALT	3.071.386	3.072.450	2.412.603	2.321.961	

EGENKAPITALOPGØRELSE

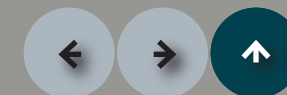
KONCERN (T.KR.)	Aktiekapital	Reserve for sikringstrans- aktioner	Øvrige reserver	Overført resultat	I alt
Egenkapital 1. januar 2022	10.001	16.677	20.000	2.091.568	2.138.246
Overført via resultatdisponering	0	0	0	35.214	35.214
Aktuarmæssig ændring af pensionsforpligtelser	0	0	0	5.716	5.716
Regulering af sikringsinstrumenter til dagsværdi	0	-43.712	0	0	-43.712
Egenkapital 1. januar 2023	10.001	-27.035	20.000	2.132.498	2.135.464
Overført via resultatdisponering	0	0	0	83.269	83.269
Aktuarmæssig ændring af pensionsforpligtelser	0	0	0	-348	-348
Regulering af sikringsinstrumenter til dagsværdi	0	23.950	0	0	23.950
Egenkapital 31. december 2023	10.001	-3.085	20.000	2.215.419	2.242.335

EGENKAPITALOPGØRELSE

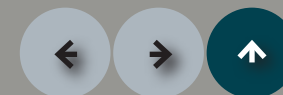
MODERVIRKSOMHED (T.KR.)	Aktiekapital	Reserve for nettoopskriv- ning efter indre værdis metode	Øvrige reserver	Overført resultat	I alt	NOTE
Egenkapital 1. januar 2022	10.001	870.260	20.000	1.237.985	2.138.246	
Overført via resultatdisponering	0	53.658	0	-18.444	35.214	9
Aktuarmæssig ændring af pensionsforpligtelser	0	4.449	0	1.267	5.716	
Andre værdireguleringer af egenkapital	0	-29.242	0	0	-29.242	
Hensættelser vedr. kapitalandele i tilknyttede virksomheder	0	-14.470	0	0	-14.470	
Udloddet udbytte fra dattervirksomheder	0	-62.000	0	62.000	0	
Egenkapital 1. januar 2023	10.001	822.655	20.000	1.282.808	2.135.464	
Overført via resultatdisponering	0	52.571	0	30.698	83.269	9
Aktuarmæssig ændring af pensionsforpligtelser	0	0	0	-318	-318	
Andre værdireguleringer af egenkapital	0	23.920	0	0	23.920	
Udloddet udbytte fra dattervirksomheder	0	-30.000	0	30.000	0	
Egenkapital 31. december 2023	10.001	869.146	20.000	1.343.188	2.242.335	

Aktiekapitalen består af 10.001 aktier á nominelt t.kr. 1.000 kr. Ingen aktier er tillagt særlige rettigheder. Der har ikke været ændringer i aktiekapitalen de seneste 5 år.

PENGESTRØMSOPGØRELSE

T. KR.	2023	2022	NOTE
Årets resultat	83.269	35.214	
Reguleringer	31.203	102.105	26
Pengestrømme fra primær drift før ændring i driftskapital	114.472	137.319	27
Ændring i driftskapital	-12.995	-6.557	
Pengestrømme fra driftsaktivitet	101.477	130.762	
Køb af materielle anlægsaktiver	-79.585	-67.935	
Salg af materielle anlægsaktiver	274	50	
Køb af værdipapirer	0	-525.000	
Pengestrømme til investeringsaktivitet	-79.311	-592.885	
Afdrag kreditinstitutter	-40.879	-39.947	
Afdrag på leasingforpligtelser	-558	-520	
Afdrag langfristede forpligtelser (klimatilpasning)	-513	-494	
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet	-41.950	-40.961	
Årets pengestrøm	-19.784	-503.084	
Likvider 1. januar	223.492	726.576	
Likvider 31. december	203.708	223.492	28

REGNSKABSMÆSSIGE NOTER

NOTE 01: ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Årsrapporten for Bornholms Energi & Forsyning Holding A/S for 2023 er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for store klasse C-virksomheder.

Der er i regnskabsåret foretaget en ændring i sammenligningstallet under 'personaleomkostninger' vedrørende præsentation af 'viderefaktureret lønomkostninger' til andre koncernselskaber. Viderefaktureret lønomkostninger til andre koncernselskaber præsenteres under 'andre eksterne omkostninger'. Ændringen har ingen effekt på selskabets resultat eller finansielle stilling.

Årsregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

UNDLADELSE AF PENGESTRØMSOPGØRELSE

Med henvisning til årsregnskabslovens § 86, stk. 4, udarbejdes ikke pengestrømsopgørelse for modervirksomheden, da modervirksomhedens pengestrømme indgår i den samlede pengestrømsopgørelse for koncernen.

PRÆSENTATIONSVALUTA

Årsregnskabet er aflagt i danske kroner (t.kr.).

KONCERNREGNSKABET

Koncernregnskabsudarbejdelse

Koncernregnskabet er udarbejdet som et sammendrag af modervirksomhedens og de enkelte dattervirksomheders regnskaber opgjort efter koncernens regnskabspraksis, elimineret for koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og urealiserede fortjenester ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder.

I koncernregnskabet indregnes dattervirksomhedernes regnskabsposter 100 %.

Urealiserede fortjenester ved transaktioner med associerede virksomheder elimineres i forhold til koncernens ejerandel i virksomheden. Urealiserede tab elimineres på samme måde som urealiserede fortjenester, medmindre de er udtryk for værdiforringelse.

Solgte eller afviklede virksomheder, indregnes i den konsoliderede resultatopgørelse frem til afståelsestidspunktet. Sammenligningstal korrigeres ikke for solgte eller afviklede virksomheder.

VALUTAOMREGNING

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen som en finansiell post.

Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta omregnes til balancedagens valutakurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for tilgodehavendets eller gældsforpligtelsens opståen eller indregning i seneste årsregnskab indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter og omkostninger.

AFLEDTE FINANSIELLE INSTRUMENTER

Afledte finansielle instrumenter indregnes første gang i balancen til kostpris og måles efterfølgende til dagsværdi. Positive og negative dagsværdier af afledte finansielle instrumenter præsenteres som særskilte regnskabsposter i balancen.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder kriterierne for sikring af dagsværdien af et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse, indregnes i resultatopgørelsen sammen med ændringer i dagsværdien af det sikrede aktiv eller den sikrede forpligtelse.

NOTE 01: ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Ændringer i dagsværdi af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af fremtidige aktiver eller forpligtelser, indregnes som særskilte regnskabsposter i balancen og i reserven for sikringstransaktioner under egenkapitalen. Resulterer den fremtidige transaktion i indregning af aktiver eller forpligtelser, overføres beløb, som tidligere er indregnet på egenkapitalen til kostprisen for henholdsvis aktivet eller forpligtelsen. Resulterer den fremtidige transaktion i indtægter eller omkostninger, overføres beløb, som tidligere er indregnet i egenkapitalen, til resultatopgørelsen i den periode, hvor det sikrede påvirker resultatopgørelsen.

REGULERINGSMÆSSIG OVER- OG UNDERDÆKNING

Aktiviteten i koncernselskaberne Bornholms Vand A/S og Bornholms Spildevand A/S "vandselskaberne" er underlagt en økonomisk regulering efter Vandsektorloven og Bornholms Varme A/S og dele af Bornholms El-Produktion A/S "varmeaktiviteten" er underlagt det særlige "hvile-i-sig-selv" princip i henhold til Varmeforsyningsloven. For de nævnte aktiviteter gælder at nettoomsætningen reguleres med en eventuel reguleringsmæssig over- eller underdækning, opgjort efter nærmere fastsatte regler,

skal tilbageføres eller kan opkræves hos forbrugerne ved indregning i efterfølgende års priser.

Bornholms Vand A/S og Bornholms Spildevand A/S:

Overstiger de hos forbrugerne opkrævede beløb indtægtsrammen for produktion og levering af drikkevand hhv. afledning og behandling af spildevand med tillæg og fradrag af kendte og godkendte reguleringer, indregnes forskellen i balancen som en gældsforpligtelse.

Overstiger indtægterne ved driften af tømningssordningen årets omkostninger indregnes forskellen i balancen som en gældsforpligtelse.

Er de hos forbrugerne opkrævede beløb lavere end indtægtsrammen for produktion og levering af drikkevand hhv. afledning og behandling af spildevand med tillæg og fradrag af kendte og godkendte reguleringer, indregnes forskellen tilsvarende som et tilgodehavende, hvis beløbet forventes opkrævet via taksterne.

Overstiger omkostningerne ved driften af tømningssordningen årets indtægter indregnes forskellen i balancen som et tilgodehavende.

Bornholms Varme A/S og dele af Bornholms El-Produktion A/S:

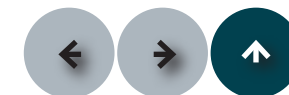
Varmeaktiviteten er underlagt det særlige "hvile i sig selv"-princip i henhold til Varmeforsyningsloven. Princippet medfører, at årets over- eller underdækning, opgjort som årets resultat efter Varmeforsyningsloven i forhold til opkrævede priser, skal tilbageføres eller kan opkræves hos forbrugerne ved indregning i efterfølgende års priser. Årets over- eller underdækning indregnes derfor som henholdsvis en omkostning eller en indtægt i resultatopgørelsen. Den akkumulerede over- eller underdækning efter Varmeforsyningslovens regler er udtryk for et mellemværende med forbrugeren og indregnes i balancen under gæld eller tilgodehavender.

RESULTATOPGØRELSEN

Nettoomsætning

Virksomheden har som fortolkningsbidrag for indregning af omsætning valgt IAS 11/IAS 18.

Nettoomsætningen indregnes i resultatopgørelsen i takt med levering/modtagelse. Indtægter fra årets leverancer opgøres på grundlag af kundernes måler aflæsning m.v., hvis indtægten kan opgøres pålideligt og forventes modtaget. Nettoomsætningen

NOTE 01: ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

indregnes ekskl. moms og afgifter opkrævet på vegne af tredjepart. PSO og nettariffer ved elhandel indgår ikke i omsætningen.

Nettoomsætningen reguleres med en eventuel reguleringsmæssig over- eller underdækning.

Tilslutningsbidrag periodiseres og indregnes i nettoomsætningen over en periode på 25 - 75 år, svarende til den forventede brugstid på aktiverne.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedens hovedaktiviteter, herunder fortjeneste ved salg af anlægsaktiver.

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer

Råvarer og hjælpematerialer omfatter de omkostninger til råvarer og hjælpematerialer, der er medgået til at opnå årets omsætning, herunder køb af el og flis samt omkostninger til produktion af el og varme og samt indvinding af drikkevand, behandling af spildevand m.v.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostnin-

ger vedrørende virksomhedens primære aktivitet, der er afholdt i årets løb, herunder omkostninger til administration, lokaler, tab på debitorer, ydelser på operationelle leasingkontrakter m.v.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager, inklusive feriepenge og pensioner, samt andre omkostninger til social sikring m.v. til virksomhedens medarbejdere. I personaleomkostninger er fratrukket modtagne godtgørelser fra offentlige myndigheder.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger omfatter af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Kostprisen på et samlet materielt anlægsaktiv opdeles i separate bestanddele, der afskrives hver for sig, hvis brugstiden på de enkelte bestanddele er forskellige.

Afskrivningsgrundlaget, der opgøres som kostprisen med fradrag af eventuel restværdi, afskrives lineært over den forventede brugstid, baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Aktivernes forventede brugstider (år)

Produktionsanlæg og maskiner	10 - 60
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	03 - 30
Ledningsnet til el, vand, spildevand, varme	10 - 100
Pumpestationer og forsinkelsesbassiner	20 - 50
Grunde og bygninger	10-100

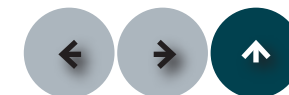
Afskrivningsgrundlaget opgøres under hensyntagen til aktivets restværdi og reduceres med eventuelle nedskrivninger. Afskrivningsperioden og restværdien fastsættes på anskaffelsestidspunktet og revideres årligt. Overstiger restværdien aktivets regnskabsmæssige værdi, ophører afskrivning. Ved ændring i afskrivningsperioden eller restværdien indregnes virkningen for afskrivninger fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssigt skøn. Grunde afskrives ikke.

Andre driftsomkostninger

Andre driftsomkostninger indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedens hovedaktiviteter, herunder tab ved afhændelse af anlægsaktiver.

Resultat af kapitalandele i tilknyttede virksomheder

I resultatopgørelsen indregnes den forholdsmæssige andel af de underliggende virksomheders resul-

NOTE 01: ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

tat efter eliminering af intern avance/tab og efter skat. I tilknyttede virksomheder foretages fuld eliminering af intern avance og tab uden hensyntagen til ejerandele.

Finansielle indtægter og omkostninger

Finansielle indtægter og omkostninger indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Finansielle poster omfatter renter, garantiprovision samt tillæg og godtgørelse under acontoskatteordningen m.v.

Skat

Modervirksomheden er omfattet af de danske regler om tvungen sambeskatning af koncernens danske dattervirksomheder. Tilknyttede virksomheder indgår i sambeskatningen fra det tidspunkt, hvor de indgår i konsolideringen i koncernregnskabet og frem til det tidspunkt, hvor de udgår fra konsolideringen.

Modervirksomheden er administrationselskab for sambeskatningen og afregner som følge heraf alle betalinger af selskabsskat med skattemyndighederne.

Den aktuelle danske selskabsskat fordeles ved afregning af sambeskatningsbidrag mellem de sam-

beskattede virksomheder i forhold til disses skattepligtige indkomster. I tilknytning hertil modtager virksomheder med skattemæssigt underskud sambeskatningsbidrag fra virksomheder, der har kunnet anvende dette underskud til nedsættelse af eget skattemæssigt overskud.

Årets skat, der består af årets aktuelle selskabsskat, årets sambeskatningsbidrag og ændring i udskudt skat - herunder som følge af ændring i skattesats - indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte i egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte i egenkapitalen.

BALANCEN

Immaterielle anlægsaktiver

Software og CO₂-kvoter måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Software afskrives lineært over den forventede økonomiske levetid svarende til 5 år.

CO₂-kvoter erhvervet mod vederlag indregnes til kostpris på købstidspunktet. Tildelte kvoter fra myndigheder (gratiskvoter) indregnes til 0 kr. I det omfang den faktiske udledning overstiger de tildelte og

erhvervede CO₂-kvoter, indregnes dagsværdien pr. balancedagen af de yderligere CO₂-kvoter, som selskabet er forpligtet til at afregne, som en forpligtelse under andre hensatte forpligtelser.

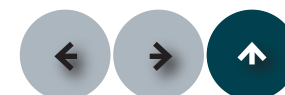
Værdien af CO₂-kvoter opgøres under hensyntagen til om CO₂-kvoterne forventes solgt på et aktivt marked eller anvendt. Eventuelle tab og gevinster ved salg indregnes i resultatopgørelsen.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen og omkostninger direkte knyttet til anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til brug.

Renteomkostninger på lån optaget direkte til finansiering af fremstilling af materielle anlægsaktiver indregnes i kostprisen over fremstillingsperioden. Alle indirekte henførbare låneomkostninger indregnes i resultatopgørelsen.

I forbindelse med udskillelsen af Bornholms Vand A/S og Bornholms Spildevand A/S fra Bornholms Regionskommune blev værdiansættelsen af overtagne materielle anlægsaktiver baseret på Vandsektorloven, jf. lov nr. 469 af 12. juni 2009. Der eksisterer ikke et effektivt marked for selskabets tekniske an-

NOTE 01: ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

læg. Værdiansættelsen af de overtagne materielle anlægsaktiver er derfor som udgangspunkt sket ved anvendelse af nedskrevne genanskaffelsværdier i "Pris- og levetidskataloget "POLKA", som udtryk for en estimeret dagsværdi af de forsyningstekniske anlæg.

Fortjeneste eller tab opgøres som forskellen mellem salgspris med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste og tab ved salg af materielle aktiver indregnes i resultatopgørelsen under henholdsvis andre driftsindtægter og andre driftsomkostninger.

Leasingkontrakter

Virksomheden har som fortolkningsbidrag for klassifikation og indregning af leasingkontrakter valgt IAS 17.

Leasingkontrakter vedrørende materielle anlægsaktiver, hvor selskabet har alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten (finansiel leasing), indregnes i balancen som aktiver.

Aktiverne måles ved første indregning til opgjort kostpris svarende til laveste værdi af dagsværdi af det leasede aktiv og nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse. Ved beregning af nutidsværdien anvendes leasingaftalens interne rente eller alternativt

virksomhedens lånerente som diskonteringsfaktor. Finansielt leasede aktiver behandles herefter som virksomhedens øvrige anlægsaktiver. Den kapitaliserede restleasingforpligtelse indregnes i balancen som en gældsforpligtelse, og leasingydelsens rentedel indregnes over kontraktens løbetid i resultatopgørelsen.

Alle øvrige leasingkontrakter er operationel leasing. Ydelser i forbindelse med operationel leasing og øvrige lejeaftaler indregnes i resultatopgørelsen over kontraktens løbetid.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder måles efter den indre værdis metode. I koncernregnskabet måles kapitalandele i fællesledede virksomheder ligeledes efter den indre værdis metode.

Ved første indregning måles kapitalandele i tilknyttede virksomheder til kostpris, dvs. med tillæg af transaktionsomkostninger. Kostprisen allokeres i overensstemmelse med overtagelsesmetoden, jf. anvendt regnskabspraksis for virksomhedssammenslutninger.

Kostprisen værdireguleres med resultatandele efter skat opgjort efter koncernens regnskabspraksis

med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne avancer/tab.

Konstaterede merværdier og eventuel goodwill i forhold til den underliggende virksomheds regnskabsmæssige indre værdi amortiseres i overensstemmelse med anvendt regnskabspraksis for de aktiver og forpligtelser, som de kan henføres til. Negativ goodwill indregnes i resultatopgørelsen.

Modtaget udbytte fradrages den regnskabsmæssige værdi.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder, der måles til regnskabsmæssig indre værdi, er underlagt krav om nedskrivningstest, hvis der foreligger indikationer på værdiforringelse.

Kapitalandele i dattervirksomheder med regnskabsmæssig negativ indre værdi måles til 0 kr., og et eventuelt tilgodehavende hos disse virksomheder nedskrives i det omfang, tilgodehavendet er uerholdeligt. I det omfang modervirksomheden har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække en underbalance, der overstiger tilgodehavendet, indregnes det resterende beløb under hensatte forpligtelser.

NOTE 01: ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Andre værdipapirer og kapitalandele

Andre kapitalandele måles til kostpris efter Årsregnskabslovens §37 stk. 4. I tilfælde, hvor kostprisen overstiger genindvindingsværdien, nedskrives til den lavere værdi.

Værdiforringelse af anlægsaktiver

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle, materielle og finansielle anlægsaktiver vurderes årligt for indikationer på værdiforringelse, ud over det som udtrykkes ved afskrivning.

Foreligger der indikationer på værdiforringelse, foretages nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv henholdsvis gruppe af aktiver. Der foretages nedskrivning til genindvindingsværdien, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Som genindvindingsværdi anvendes den højeste værdi af nettosalgspris og kapitalværdi. Kapitalværdien opgøres som nutidsværdien af de forventede nettopengestrømme fra anvendelsen af aktivet eller aktivgruppen og forventede nettopengestrømme ved salg af aktivet eller aktivgruppen efter endt brugstid.

Nedskrivninger tilbageføres, når begrundelsen for nedskrivningen ikke længere består.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris efter vejede gennemsnitspriser efter gennemsnitsmetoden. Er nettorealiseringsværdien lavere end kostprisen, nedskrives til denne lavere værdi. Nettorealiseringsværdien for varebeholdninger opgøres som salgssum med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der afholdes for at effektuere salget, og fastsættes under hensyntagen til omsættelighed, ukurans og udvikling i forventet salgspris.

Tilgodehavender

Virksomheden har valgt IAS 39 som fortolkningsbidrag for nedskrivninger af finansielle tilgodehavender.

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris.

Der foretages nedskrivning til imødegåelse af tab, hvor der vurderes at være indtruffet en objektiv indikation på, at et tilgodehavende eller en portefølje af tilgodehavender er værdiforringet. Hvis der foreligger en objektiv indikation på, at et individuelt tilgodehavende er værdiforringet, foretages nedskrivning på individuelt niveau.

Tilgodehavender, hvor der ikke foreligger en objektiv indikation på værdiforringelse på individuelt niveau,

vurderes på porteføljeniveau for objektiv indikation for værdiforringelse. Porteføljerne baseres primært på debitorernes hjemsted og kreditvurdering i overensstemmelse med virksomhedens risikostyringspolitik. De objektive indikatorer, som anvendes for porteføljer, er fastsat baseret på historiske tabserfaringer.

Nedskrivninger opgøres som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi af tilgodehavender og nutidsværdien af de forventede pengestrømme, herunder realiseringsværdi af eventuelle modtagne sikkerhedsstillelser.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter, indregnet under aktiver, omfatter forudbetalte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Klimatilpasningsprojekter

Klimatilpasningsprojekter indregnes i balancen, når projektet er godkendt af Forsyningssekretariatet. Der indregnes en forpligtelse samt en opkrævningsret på balancen. Disse poster måles som den til enhver tid budgetterede anlægssum for projektet. Løbende betalinger til projektet fragår den indregnede forpligtelse. Løbende opkrævninger hos forbruger-

NOTE 01: ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

ne fragår den indregnede opkrævningsret. Løbende driftsomkostninger og finansielle udgifter indregnes i resultatopgørelsen.

Værdipapirer og kapitalandele

Værdipapirer, der består af børsnoterede aktier og obligationer, måles til dagsværdi (børskurs) på balancedagen.

Realiserede kursgevinster og - tab indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter og omkostninger.

Likvider

Likvider omfatter likvide beholdninger.

Ophørte aktiviteter

Aktiver vedrørende ophørt aktivitet omfatter anlægsaktiver og afhændelsesgrupper, som forventes afhændet i forbindelse med ophørte aktiviteter. Afhændelsesgrupper er en gruppe aktiver, som skal afhændes samlet ved salg eller en lignende transaktion. Forpligtelser i forbindelse med aktiver vedrørende ophørt aktivitet er forpligtelser direkte tilknyttet disse aktiver, som vil blive overført ved transaktionen.

Aktiver klassificeres som aktiver vedrørende ophørt

aktivitet, når deres regnskabsmæssige værdi primært vil blive genindvundet gennem et salg inden for 12 måneder i henhold til en formel plan frem for gennem fortsat anvendelse.

Aktiver eller afhændelsesgrupper vedrørende ophørt aktivitet måles til den laveste værdi på tidspunktet for klassifikationen som ophørt aktivitet eller dagsværdien med fradrag af salgsomkostninger. Der afskrives og amortiseres ikke på aktiver fra det tidspunkt, hvor de klassificeres som ophørt aktivitet.

Ophørte aktiviteter udgør en betydelig del af virksomheden, hvis aktiviteter og pengestrømme operationelt og regnskabsmæssigt klart kan udskilles fra den øvrige virksomhed, og hvor enheden enten er afhændet eller udskilt som bestemt for salg, og salget forventes gennemført inden for ét år i henhold til en formel plan. Ophørte aktiviteter omfatter desuden virksomheder, som i forbindelse med opkøbet er klassificeret som bestemt for salg.

Resultatet efter skat af ophørte aktiviteter og værdireguleringer efter skat af tilhørende aktiver og forpligtelser samt gevinst/tab ved salg præsenteres i en særskilt linje i resultatopgørelsen med tilpasning af sammenligningstal. I noterne oplyses omsætning, omkostninger, værdireguleringer og skat for den op-

hørte aktivitet. Aktiver og dertil tilknyttede forpligtelser for ophørte aktiviteter udskilles i særskilte linjer i balancen uden tilpasning af sammenligningstal, og hovedposterne specificeres i noterne.

EGENKAPITAL

Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode

Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode omfatter nettoopskrivninger af kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder i forhold til kostpris. Reserven kan elimineres ved underskud, realisation af kapitalandele eller ændring i regnskabsmæssige skøn. Reserven kan ikke indregnes med et negativt beløb.

Reserve for sikringstransaktioner

Reserve for sikringstransaktioner indeholder den akkumulerede nettoændring i dagsværdien af sikringstransaktioner, der opfylder kriterierne for sikring af fremtidige betalingsstrømme, og hvor den sikrede transaktion endnu ikke er realiseret. Reserven opløses, når den sikrede transaktion realiseres, hvis de sikrede pengestrømme ikke længere forventes realiseret, eller sikringsforholdet ikke længere er effektivt. Reserven repræsenterer ikke en selskabsretlig binding og kan derfor udgøre et negativt beløb.

NOTE 01: ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser omfatter reetableringsforpligtelser ved fraflytning af bygninger på lejet grund, pensionsforpligtelser til tjenestemænd og hensættelse til udskudt skat. Hensatte forpligtelser indregnes, når selskabet som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at indfrielse af forpligtelsen vil medføre et forbrug af selskabets økonomiske ressourcer. Hensatte forpligtelser måles til nettorealiseringsværdi. Hvis opfyldelse af forpligtelsen tidsmæssigt forventes at ligge langt ude i fremtiden, måles forpligtelsen til dagsværdi.

Ydelsesbaserede pensionsforpligtelser indregnes i balancen på baggrund af aktuarmæssig opgørelse af forpligtelserne efter genforsikring. Aktuarmæssige gevinster og tab hidrører fra ændringer i de aktuarmæssige forudsætninger, herunder demografiske og makroøkonomiske forhold, og indregnes direkte på egenkapitalen. Pensionsomkostninger, som indregnes i resultatopgørelsen, består af omkostninger til pensioner som vedrører regnskabsåret.

Tidsmæssige forskelle i forbrugerbetalinger

Investeringen i grunde, bygninger, produktionsanlæg og andre anlæg indregnes i varmeprisen i henhold til Varmeforsyningslovens regler om af-

skrivning og henlæggelser og er udtryk for kundens finansiering af anlægsinvesteringer. I årsrapporten indregnes afskrivningerne over aktivernes forventede brugstid.

Tidsmæssige forskelle i forbrugerbetalinger mellem indregning i varmeprisen og i årsrapporten udtrykkes således enten en udskudt eller fremskudt betaling fra kunden i forhold til den regnskabsmæssige værdi, der vil udlignes over tid. Forskellene indregnes i balancen under henholdsvis tilgodehavender eller hensatte forpligtelser.

Selskabsskat og udskudt skat

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt betalte acontoskatter.

Udskudt skat måles af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser. I de tilfælde, hvor opgørelse af skatteværdien kan foretages efter forskellige beskatningsregler, måles udskudt skat på grundlag af den af ledelsen planlagte anvendelse af aktivet, henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler

og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Udskudte skatteaktiver indregnes med den værdi, som de forventes at blive udnyttet med, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme jurisdiktion.

Ændring i udskudt skat som følge af ændringer i skattesatser indregnes i resultatopgørelsen.

Som administrationsselskab i sambeskatningskredsen overtages hæftelsen for tilknyttede virksomhedernes selskabsskatter overfor skattemyndighederne i takt med tilknyttede virksomheders betaling af sambeskatningsbidrag. Skyldige eller tilgodehavende sambeskatningsbidrag indregnes i balancen som tilgodehavende skat eller skyldig selskabsskat.

Gældsforpligtelser

Virksomheden har valgt IAS 39 som fortolkningsbidrag til indregning og måling af gældsforpligtelser. Finansielle gældsforpligtelser indregnes ved lånoptagelse til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder måles de finansielle forpligtelser til amortiseret kostpris.

Øvrige gældsforpligtelser måles til nettorealiseringsværdien.

NOTE 01: ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Leasingforpligtelser

Leasingforpligtelser måles til nutidsværdien af de resterende leasingydelse inkl. en eventuel garanteret restværdi baseret på de enkelte leasingkontraktens interne rente.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter, indregnet under forpligtelser, omfatter modtagne betalinger, som vedrører indtægter i efterfølgende regnskabsår. Tilslutningsbidrag periodiseres og indregnes i nettoomsætningen over en periode på 75 år for vand- og spildevandstekniske anlæg og 25 år for varmforsyningsanlæg.

Dagsværdi

Dagsværdiansættelsen tager udgangspunkt i det primære marked. Hvis et primært marked ikke eksisterer, tages udgangspunkt i det mest fordelagtige marked, som er det marked, som maksimerer prisen på aktivet eller forpligtelsen fratrukket transaktions- og/eller transportomkostninger.

Alle aktiver og forpligtelser, som måles til dagsværdi, eller hvor dagsværdien oplyses, er kategoriseret efter dagsværdihierarkiet, som er beskrevet nedenfor:

Niveau 1: Værdi opgjort ud fra dagsværdien på tilsvarende aktiver/forpligtelser på et velfungerende marked.

Niveau 2: Værdi opgjort ud fra anerkendte værdiansættelsesmetoder på baggrund af observerbare markedsinformationer.

Niveau 3: Værdi opgjort ud fra anerkendte værdiansættelsesmetoder og rimelige skøn foretages på baggrund af ikke-observerbare markedsinformationer. Hvis det ikke er muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi efter ovenstående niveauer, måles aktivet eller forpligtelsen til kostprisen.

PENGESTRØMSOPGØRELSEN

Pengestrømsopgørelsen viser virksomhedens pengestrømme for året fordelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet, årets forskydning i likvider samt virksomhedens likvider ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrømme fra driftsaktivitet opgøres som årets resultat reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital og betalt selskabsskat.

Pengestrømme fra investeringsaktivitet omfatter betaling i forbindelse med køb og salg af virksomheder og aktiviteter samt køb og salg af immaterielle-, materielle- og finansielle aktiver. Pengestrømme fra finansieringsaktivitet omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af virksomhedens selskabskapital og omkostninger forbundet hermed samt optagelse af lån og afdrag på rentebærende gæld.

Likvider omfatter likvide beholdninger og kortfristet

bankgæld.

Segmentoplysninger

Der gives oplysninger om nettoomsætningens fordeling på aktiviteter og på geografiske markeder, hvis disse afviger betydeligt indbyrdes med hensyn til tilrettelæggelsen af salget af varer og tjenesteydelser.

NØGLETAL

De i hoved- og nøgletaloversigten anførte nøgletal er beregnet således:

Resultat af primær drift

Resultat før finansielle poster +/- andre driftsindtægter og andre driftsomkostninger

Overskudsgrad

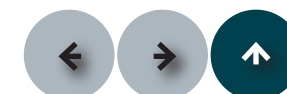
$(\text{Driftsresultat (EBIT)} \times 100) / \text{Nettoomsætning}$

Afkastningsgrad

$(\text{Resultat af primær drift} \times 100) / \text{Gennemsnitlige aktiver}$

Egenkapitalforrentning

$(\text{Årets resultat efter skat} \times 100) / \text{Gennemsnitlig egenkapital}$

NOTE 02: USIKKERHED OM INDREGNING OG MÅLING

I løbet af 2019, 2020 og 2021 varslede Rønne Varme A/S nye sagsanlæg mod Bornholms El-Produktion A/S og anmeldte en række sager til Forsyningstilsynet og andre myndigheder. Ved udgangen af 2022 er den eneste tilbageværende sag Rønne Varme A/S' klage til Forsyningstilsynet over varmeprisen. Udfaldet af den verserende sag anmeldt til Forsy-

ningstilsynet kendes ikke endnu. Det er ledelsens vurdering at det er mest sandsynligt at udfaldet ikke vil påvirke selskabet negativt i betydeligt omfang, og årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse hermed. Et eventuelt negativt udfald for Bornholms El-Produktion A/S vil eventuelt kunne påvirke den fremadrettede indtjening i selskabet og dermed

værdiansættelsen af selskabets anlægsaktiver samt selskabets opkrævning af tidligere års underdækninger.

NOTE 03: NETTOOMSÆTNING

T. KR.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2023	2022	2023	2022
Nettoomsætning				
Salg og distribution af vand	19.775	19.344	0	0
Salg og distribution af varme	164.335	156.962	0	0
Produktion og salg af el	259.365	425.319	0	0
Salg af balanceydelse	5.545	0	0	0
Spildevandsafledning og rensning	66.920	69.179	0	0
Øvrig omsætning	3.716	1.388	0	0
Reguleringsmæssig over-/underdækning	-18.727	7.248	0	0
Årets ændring i tidsmæssige forskelle	17.506	-7.829	0	0
	518.435	671.611	0	0

Hele koncernens omsætning er realiseret i Danmark.

NOTE 04: HONORAR TIL GENERALFORSAMLINGSVALGT REVISOR

T. KR.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2023	2022	2023	2022
Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor				
Lovpligtig revision	414	348	44	31
Erklæringsopgaver med sikkerhed	99	75	0	10
Skatterådgivning	43	38	8	5
Andre ydelser	910	1.350	572	667
	1.466	1.811	624	713

NOTE 05: PERSONALEOMKOSTNINGER

T. KR.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2023	2022	2023	2022
Personaleomkostninger				
Lønninger	71.717	57.361	2.222	2.423
Pensioner	8.163	6.729	0	0
Andre omkostninger til social sikring	903	749	0	0
	80.783	64.839	2.222	2.423
Gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede	135	114	1	1

Koncern

Vederlag til koncernens og virksomhedens ledelse udgør samlet 2.633 t.kr. (2022: 2.499 t.kr.).

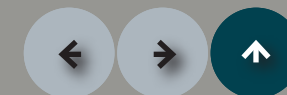

NOTE 06: FINANSIELLE INDTÆGTER

T. KR.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2023	2022	2023	2022
Finansielle indtægter				
Renteindtægter fra tilknyttede virksomheder	0	0	1.518	0
Kursregulering af værdipapirer	55.501	0	55.501	0
Andre finansielle indtægter	7.322	1.512	236	146
	62.823	1.512	57.255	146

NOTE 07: FINANSIELLE OMKOSTNINGER

T. KR.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2023	2022	2023	2022
Finansielle omkostninger				
Renter klimatilpasning BRK	177	187	0	0
Garantiprovision BRK	2.985	3.177	0	0
Renter kreditinstitutter	13.256	14.104	816	1.298
Værdiregulering af værdipapirer	0	12.222	0	12.222
Andre finansielle omkostninger	151	386	13	2
	16.569	30.076	829	13.522

NOTE 08: SKAT AF ÅRETS RESULTAT

T. KR.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2023	2022	2023	2022
Beregnet skat af årets skattepligtige indkomst	0	0	8.556	-5.084
Årets regulering af udskudt skat	0	5.156	0	444
Regulering af skat vedrørende tidligere år	12	372	-279	380
	12	5.528	8.277	-4.260

NOTE 9: RESULTATDISPONERING

T. KR.	MODERVIRKSOMHED	
	2023	2022
Forslag til resultatdisponering		
Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode	52.571	53.658
Overført resultat	30.698	-18.444
	83.269	35.214

NOTE 10: IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

KONCERN (T.KR.)	Software	CO ₂ -kvoter	I alt
Kostpris 1. januar 2023	2.628	5.087	7.715
Afgange	0	-1.982	-1.982
Kostpris 31. december 2023	2.628	3.105	5.733
Af- og nedskrivninger 1. januar 2023	1.578	123	1.701
Afskrivninger	524	0	524
Af- og nedskrivninger 31. december 2023	2.102	123	2.225
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2023	526	2.982	3.508

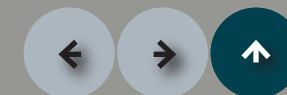
NOTE 11: MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

KONCERN (T.KR.)	Grunde og bygninger	Produkti- onsanlæg og maski- ner	Andre an- læg, drifts- materiel og inventar	Distribu- tionsanlæg	Materielle anlægsak- tiver under udførelse	I alt
Kostpris 1. januar 2023	232.720	1.760.823	99.108	1.124.453	22.034	3.239.138
Overførsel af anlægsaktiver	-186	-921.609	- 958	925.578	214	3.039
Tilgange	662	0	1.728	0	77.195	79.585
Afgange	0	0	-270	- 226	0	- 496
Overført	0	6.462	6.689	48.601	- 61.752	0
Kostpris 31. december 2023	233.196	845.676	106.297	2.098.406	37.691	3.321.266
Af- og nedskrivninger 1. januar 2023	99.008	1.046.978	80.846	- 73.295	0	1.153.537
Overførsel af anlægsaktiver	- 74	- 556.740	- 959	560.027	0	2.254
Afskrivninger	6.347	29.018	5.460	46.684	0	87.509
Af- og nedskrivninger af afhændede aktiver	0	0	-270	- 211	0	- 481
Af- og nedskrivninger 31. december 2023	105.281	519.256	85.077	533.205	0	1.242.819
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2023	127.915	326.420	21.220	1.565.201	37.691	2.078.447
I materielle anlægsaktiver indgår finansielle leasingaktiver med regnskabsmæssig værdi på i alt	0	0	1.525	0	0	1.525

NOTE 12: FINANSIELLE ANLÆGSAKTIVER

KONCERN (T.KR.)	Andre vær- dipapirer og kapi- talandele
Kostpris 1. januar 2023	50
Kostpris 31. december 2023	50
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2023	50

MODERVIRKSOMHED (T.KR.)	Kapitalan- dele i dattervirk- somheder
Kostpris 1. januar 2023	766.058
Kostpris 31. december 2023	766.058
Værdireguleringer 1. januar 2023	837.128
Modtaget udbytte	-30.000
Årets resultat	52.571
Årets værdireguleringer via egenkapitalen	9.447
Værdireguleringer 31. december 2023	869.146
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2023	1.635.204

NOTE 12: FINANSIELLE ANLÆGSAKTIVER

MODERVIRKSOMHED
(T.KR.)

Hjemsted	Ejerandel %	Egenkapital t.kr	Resultat t.kr.
----------	----------------	---------------------	-------------------

Tilknyttede virksomheder

Bornholms Energi & Forsyning A/S	Bornholm	100	27.315	2.177
Bornholms El-Produktion A/S	Bornholm	100	252.652	17.996
Bornholms Energi A/S	Bornholm	100	25.714	16.233
Bornholms Varme A/S	Bornholm	100	500	0
Bornholms Vand A/S	Bornholm	100	238.338	4.838
Bornholms Spildevand A/S	Bornholm	100	1.090.685	11.326

NOTE 13: PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER (KONCERN)

Periodeafgrænsningsposter udgøres af forudbetalte omkostninger, herunder grundleje, fiberforbindelser, forsikringspræmier, abonnementer m.v.

NOTE 14: ÅRETS OVER-/UNDERDÆKNING

T. KR.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2023	2022	2023	2022
Reguleringsmæssig overdækning (Bornholms Spildevand A/S), langfristet	-1.784	0	0	0
Reguleringsmæssig overdækning (Bornholms Vand A/S), langfristet	-1.781	0	0	0
Reguleringsmæssig overdækning (Bornholm Spildevand A/S, tømningsordning)	-133	- 446	0	0
Reguleringsmæssig overdækning (Bornholms El-produktion A/S)	- 626	-1.339	0	0
Reguleringsmæssig overdækning (Bornholms Varme A/S)	-16.756	0	0	0
Reguleringsmæssig overdækning (Bornholms Vand A/S)	-170	- 556	0	0
	-21.250	-2.341	0	0

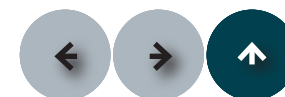
NOTE 15: AKTIEKAPITAL

Aktiekapitalen består af 10.001 aktier á nominelt t.kr. 1.000 kr. Ingen aktier er tillagt særlige rettigheder. Der har ikke været ændringer i aktiekapitalen de seneste 5 år.

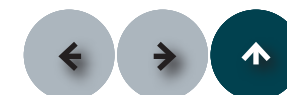
NOTE 16: UDSKUDT SKAT

T. KR.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2023	2022	2023	2022
Udskudt skat 1. januar	-7.625	-444	0	-444
Årets regulering i resultatopgørelsen, inkl. regulering til tidligere år	12	5.148	0	444
Årets regulering indregnet på egenkapitalen	6.755	-12.329	0	0
Udskudt skat 31. december	-858	-7.625	0	0

NOTE 17: LANGFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTELSE

KONCERN (T.KR.)	Gæld i alt 31/12 2023	Kortfristet andel	Langfristet andel	Restgæld efter 5 år
Gæld til realkreditinstitutter	32.225	1.799	30.426	22.683
Leasingforpligtelser	1.248	559	689	0
Kreditinstitutter i øvrigt	567.479	38.608	528.871	373.819
Klimatilpasningsprojekter	9.130	512	8.618	6.471
Overdækning	3.565	0	3.565	0
Periodeafgrænsningsposter	36.795	917	35.878	32.203
	650.442	42.395	608.047	435.176

NOTE 18: HENSATTE FORPLIGTELSER

Koncern

Hensættelse til pensioner og lignende forpligtelser vedrører pensionstilsagn til tjenestemænd. Der har i 2023 været en aktuarmæssig ændring i hensættelsen på 0 t.kr. (2022: -5.716 t.kr.) og et forbrug af hensættelsen på 191 t.kr. (2022: 577 t.kr.). Andre hensættelser pr. 31. december 2023 omfatter hensættelse til reetablering af bygninger beliggende på lejet grund med 43,7 mio. kr. Koncer-

nen har ved lejemålets ophør pligt til at nedtage bygninger og rydde grunden. Lejemålet løber indtil en af parterne opsiger aftalen. Lejemålet kan dog tidligst opsiges af udlejer til ophør 31. december 2041. Lejemålet kan opsiges af koncernen med et varsel på 6 måneder. Den indregnede forpligtelse knyttet til reetablering er tillagt aktivets kostpris. Endvidere er hensat 10,3 mio kr. til øvrige forhold.

Modervirksomhed

Der har i 2023 været en aktuarmæssig ændring i hensættelsen på 353 t.kr. (2022: -1.267 t.kr.) og et forbrug af hensættelsen på 96 t.kr. (2022: 404 t.kr.).

NOTE 19: AFLEDTE FINANSIELLE INSTRUMENTER (KONCERN)

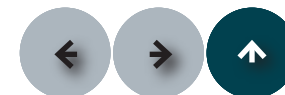
Afledte finansielle instrumenter omfatter pr. 31. december 2023 købskontrakter om fremtidige elleverancer med en samlet markedsværdi på -3.955 t.kr. før skat, (2022: -34.661 t.kr.). Kontrakterne er indgået for at sikre det forventede behov for køb og salg af el til indgåede fastpriskontrakter. Markedsværdien af elhandelskontrakterne er opgjort baseret på observerbare markedsværdier (svarende til niveau 2 i dagsværdihierakietet).

Dagsværdien af de indgåede elhandelskontrakter er indregnet i posten andre

tilgodehavender hhv. anden gæld.

Årets ændring i dagsværdien af sikringstransaktioner udgør samlet 30.706 t.kr. Ændringen er indregnet på egenkapitalen under Reserve for sikringstransaktioner med fradrag af 22% udskudt skat.

Den samlede ændring i dagsværdien på egenkapitalen udgør 23.950 t.kr. efter skat (2022: -43.712 t.kr.).

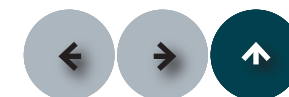

NOTE 20: PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER (KONCERN)

Periodeafgrænsningsposter udgøres af modtagne forudbetalinger vedrørende indtægter i de efterfølgende år, herunder tilslutningsbidrag med videre.

NOTE 21: ANDEN GÆLD

T. KR.	KONCERN		MODERVIRKSOMHED	
	2023	2022	2023	2022
Markedsværdi af sikringsinstrumenter	3.955	34.661	0	0
Andre skyldige omkostninger	29.487	25.732	0	381
	33.442	60.393	0	381

NOTE 22: KONTRAKTLIGE FORPLIGTELSE OG EVENTUALPOSTER M.V.

Koncern

Koncernens eventualforpligtelser omfatter de for brancherne sædvanlige miljøforpligtelser.

Som omtalt i ledelsesberetningen indgår koncernen i en tvist med Rønne Varme A/S. Udfaldet af sagen er ikke afgjort, men på baggrund af en ekstern juridisk vurdering er det ledelsens vurdering at sagerne vil blive afgjort i koncernes favør om end der dog er en procesrisiko.

Ved udgangen af 2023 er den eneste tilbageværende sag Rønne Varme A/S' klage til Forsyningstilsynet over varmeprisen. Udfaldet af den verserende sag anmeldt til Forsyningstilsynet kendes ikke endnu.

Koncernselskaberne i Bornholms Energi & Forsyning Holding A/S-koncernen hæfter solidarisk for fællesregistrering af moms.

Koncernen har administrationsbygninger beliggende på lejet grund. Koncernen har ved lejemålets ophør pligt til at nedtage bygninger og rydde grunden. Lejemålet løber indtil en af parterne opsiger aftalen. Lejemålet kan dog tidligst opsiges af udlejer til ophør 31. december 2041. Lejemålet kan opsiges af selskabet med en varsel på 6 måneder med en deraf følgende forpligtelse i opsigelsesvarslet på 4 t.kr. Ledelsen forventer, at administrationsbygningen vil kunne overdrages til anden virksomhed. Der er som følge heraf ikke indregnet en forpligtelse i balancen.

ANDRE KONTRAKTLIGE FORPLIGTELSE

Koncernen har indgået kontrakter om halm- og flisleverancer til koncernens varmeproduktion. De kontraktlige forpligtelser beløber sig samlet set til 50.190 pr. 31. december 2023 (2022: 44.258 t.kr.). Kontrakterne er indgået på forskellige tidspunkter og udløber derfor ikke på samme tidspunkt. Seneste kontrakt udløber den 31. august 2024.

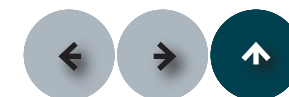
ANDRE ØKONOMISKE FORPLIGTELSE

Koncern

I datterselskabet Bornholms Energi & Forsyning A/S er indgået leasingaftaler (operationel leasing), som forfalder inden for 5 år med i alt 1.471 t.kr.

Modervirksomhed

Bornholms Energi og Forsyning Holding A/S indgår i sambeskatning med de tilknyttede virksomheder. De sambeskattede selskaber hæfter ubegrænset og solidarisk for selskabsskatter inden for sambeskatningskredsen. De sambeskattede virksomheders samlede kendte tilgodehavende og skyldige selskabsskatter fremgår af koncernregnskabet for Bornholms Energi & Forsyning Holding A/S. Eventuelle senere korrektioner af selskabsskatter og kildeskatter vil kunne medføre, at de sambeskattede selskabers hæftelse ændres.

NOTE 23: EVENTUALAKTIVER

Koncern

Koncernen har ikke-indregnede skattemæssige merværdier på 534.532 t.kr. pr. 31. december 2022 (den skattemæssige værdi udgør 22% svarende til 117.597 t.kr.). Idet ledelsen ikke forventer at aktivet kan anvendes indenfor en kortere årrække, er det udskudte skatteaktiv ikke indregnet i balancen.

Modervirksomhed

Moderselskabet har ikke-indregnede skattemæssige merværdier på 473 t.kr. pr. 31. december 2023 (den skattemæssige værdi udgør 22% svarende til 104 t.kr.). Idet ledelsen ikke forventer at aktivet kan anvendes indenfor en kortere årrække, er det udskudte skatteaktiv ikke indregnet i balancen.

NOTE 24: PANTSÆTNINGER OG SIKKERHEDSSTILLELSER

Koncern

Til sikkerhed for gæld over for kreditinstitutter på 29.839 t.kr., er der givet pant i en del af koncernens grunde, bygninger og produktionsanlæg, hvis regnskabsmæssige værdi udgør 53.167 t.kr. pr. 31. december 2023.

Modervirksomhed

Moderselskabet har stillet selvskyldnerkaution for datterselskabernes engagement i Nordea Bank og Nykredit Bank maksimeret til 6.620 t.kr. pr. 31. december 2023.

NOTE 25: NÆRTSTÅENDE PARTER (KONCERN)

Bornholms Energi & Forsyning Holding A/S' nærtstående parter omfatter følgende:

Bestemmende indflydelse

Nærtstående part	Bopæl/Hjemsted	Grundlag for bestemmende indflydelse
Bornholms Regionskommune	Ullasvej 23, 3700 Rønne	Hovedaktionær

Betydelig indflydelse

Nærtstående part	Bopæl/Hjemsted	Grundlag for betydelig indflydelse
Bestyrelse og direktion		

TRANSAKTIONER MED NÆRTSTÅENDE PARTER

Samhandel med nærtstående parter er foregået på markedsmæssige vilkår eller omkostningsdækkendebasis for koncernens vandselskaber og bestemmelsen i ÅRL §98C stk. 7 er anvendt.

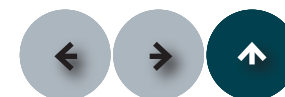
Der har i 2023 været samhandel med Bornholms Energi & Forsyning Holding A/S, Bornholms Vand A/S, Bornholms Spildevand A/S, Bornholms Varme A/S, Bornholms Energi A/S, Bornholms El-Produktion A/S og Bornholms Energi & Forsyning A/S.

Koncerninterne transaktioner er elimineret i koncernregnskabet.

EJERFORHOLD

Følgende kapitalejere er noteret i virksomhedens ejerbog som ejende minimum 5 % af stemmerne eller minimum 5 % af aktiekapitalen:

Navn	Bopæl/Hjemsted
Bornholms Regionskommune	Ullasvej 23, 3700 Rønne

NOTE 26: REGULERINGER

KONCERN

T. KR.

2023

2022

Reguleringer

Af- og nedskrivninger	88.033	89.860
Amortisering opkrævningsret (klimatilpasning)	513	494
Avance ved afhændelse af anlægsaktiver	13	-30
Værdiregulering af værdipapirer	-55.501	12.222
Ændring i andre hensatte forpligtelser	-191	-206
Årets ændring i tidsmæssige forskelle	-17.506	7.829
Overtagelse af vandværk	-437	0
Årets regulering af udskudt skat	45	-816
Årets regulering af over-/underdækning	17.125	-7.248
Øvrige reguleringer	-891	0
	31.203	102.105

NOTE 27: ÆNDRING I DRIFTSKAPITAL

KONCERN

T. KR.	2023	2022
Ændring i driftskapital		
Ændring i varebeholdninger	2.436	-36.777
Ændring i tilgodehavender	-9.067	-37.289
Ændring i leverandørgæld m.v.	- 6.364	67.509
	-12.995	-6.557

NOTE 28: LIKVIDER, ULTIMO

KONCERN

T. KR.	2023	2022
Likvide beholdninger, ifølge balancen	204.189	227.146
Andre skyldige omkostninger	-481	-3.654
	203.708	223.492

